Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 8 июль 1973 йил, якшанба ✦ № 159 (15.633). ✦ Баҳоси 2 тийин.

ҒАЛЛА — ДАВЛАТГА

Шофиркон районидаги «Ўзбекистон» колхозининг ғаллакорлари бепоён далаларда етиштирилган мўл-кўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай ўриб-йиғиб олиш учун бор имкониятларини ишга солмоқдалар. Украиналик ватанпарвар ғаллакорларнинг чақириғига қўшилган комбайнчилар ўз агрегатларини икки сменада ишлатяптилар. Суратда: илғор комбайнчи Мақтуб Алиев.

Б. Мўминов фотоси, (ЎзТАГ).

ИДЕОЛОГИЯ ИШИ — ҲАММАМИЗНИНГ ИШИМИЗ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси мамлакатимиз ҳаётининг мураккаб, бири-биридан улкан иқтисодий, сиёсий, социал вазифаларини ҳал қилар экан, уларни доимо идеология соҳасидаги ишлар билан моҳирона уйғунлаштиради. Зотан, революцион назарияни ижодий ривожлантириш, тарбия масалаларига, идеология ишлари проблемаларига доимий эътибор бериш — Коммунистик партиянинг, ленинизмнинг энг муҳим анъаналаридан биридир.

Совет кишисининг ғоявий-ахлоқий қиёфаси социалистик ҳаёт тарзи билан, партиямиз аниқ мақсадни кўзлаб олиб бораётган ғоявий-тарбиявий ишлар билан шаклланади. КПСС XXIV съезди идеология соҳасидаги вазифаларни худди шу тахлитда қўйди, уларни шунга монанд равишда ҳал этишни талаб қилмоқда.

Идеология иши ҳаммамизнинг ишимиз. Чунки сиёсий-тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилган, шу куннинг юксак талаблари билан боғлаб олиб борилган жойларда хўжалик ишларида ҳам олға силжиш бўлади, халқ хўжалиги планлари муваффақиятли амалга ошади ва аксинча, идеология ишига эътиборсизлик билан қаралган жойларда тарбиявий ишлар бўшашиб кетади, ахлоқсизлик, интизомсизлик ҳоллари рўй беради. Шунинг учун ҳам ҳар бир раҳбар ходим, у қандай соҳага бошчилик қилаётганидан қатъий назар, партия ҳаётининг бу соҳаси билан чуқур шуғулланмоғи лозим. Баъзан шундай бўлади: айрим раҳбарлар районда ёки областда халқ хўжалик планларининг бажарилиши, меҳнатга кетаётган харажатлар, аҳоли жон бошига олинаётган маҳсулотлар ва шу сингари масалаларни ён дафтарларига ёзиб оладилар, ҳатто ёддан биладилар. Улардан районда ёки областда қанча мактаб ремонтдан чиқди, аҳоли жон бошига қанча китоб ўқиляпти, мактабларда иккинчи йилга қолаётганлар қанча, касалхоналар қурилиши қандай кетяпти, болалар боғчаларида аҳвол қандай, ҳамма дала шийпонлари яхши жиҳозланганми, кино хизмати қандай ва шу сингари масалаларни сўрасангиз, жавоб беролмайдилар. Шунинг учун район, область партия комитетларининг секретарлари, бюро аъзолари иқтисодий масалалар билан биргаликда инсоннинг кундалик ҳаёти, турмуши, маданияти билан боғлиқ бўлган, янги кишини тарбиялаш, камол топтиришга бевосита алоқадор масалалар билан тубдан шуғулланмоқлари лозим. Айниқса коммунистик қурилиш ишлари тобора авж олаётган, хўжалик ишлари ҳажми янада кенгайган, раҳбарликнинг услуб ва методлари тобора такомиллашиб бораётган ҳозирги шароитда идеология фронтининг ҳамма жабҳаларида қатъият ва жанговарлик билан иш олиб бориш талаб этилади. Лекция пропагандаси билан шуғулланувчи ташкилотлар, кадрларга сиёсий, иқтисодий таълим берувчи звенолар, Маданият уйлари, матбуот, телевидение ва радио ҳамда бошқа муассасалар олдида катта вазифалар туради. Бу вазифаларни бажаришда идеология ишига бевосита алоқадор бўлган министрликлар, давлат комитетлари алоҳида ташаббус ва ғайрат кўрсатиб ишлашлари лозим.

Тараққиётимизнинг ҳар бир босқичи янгидан-янги, тобора мураккаб вазифаларни келтириб чиқармоқда. Бугунги кунда идеология ишлари соҳасидаги муҳим вазифа — меҳнаткашларда коммунистик дунёқарашни, меҳнатга ва жамоат мулкига коммунистик муносабатда бўлишни тарбиялашдан, юксак сиёсий онглиликни шакллантиришдан иборат. Совет кишисини, янги дунё кишисини ана шу фазилатларсиз тасаввур этиб бўлмайди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев партия XXIV съездида қилган ҳисобот докладида айтганидек. «Инсоннинг ўзини ҳар томонлама камолотга етказмай туриб, коммунизм қурилишидек буюк ишни олға силжитиш мумкин эмас. Тегишли моддий-техника базасини вужудга келтирмай туриб коммунизм қуриш мумкин бўлмаганидек, кишиларнинг маданияти, билими, ижтимоий онгини юксак даражага кўтармай туриб, уларни маънавий камолотга етказмай туриб коммунизм қуриш ҳам мумкин эмас».

Идеология ишида совет кишиларини меҳнатга янгича, коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш доимо биринчи ўринга қўйиб келинмоқда. Омманинг ижодий ташаббускорлигини ривожлантириш, социалистик коллективчиликнинг, кенг меҳнаткашлар оммасининг меҳнатга янгича онгли муносабатини шакллантиришнинг қудратли воситаси бўлган социалистик мусобақа ана шундай тарбиялашнинг ажойиб мактаби бўлиб қолди. Бутун мамлакатда бўлгани сингари республикамизда ҳам социалистик мусобақа кенг қулоч ёйди, янги мазмун ва янги шакллар билан бойиди. СССРнинг 50 йиллиги арафасида Ўзбекистон тўқимачиларининг ивановолик тўқимачилар билан «Минглар шартномаси» асосида бошланган ватанпарварлик ҳаракати ва бошқа кўпдан-кўп ташаббуслар меҳнатга янгича муносабатларни вужудга келтирмоқда.

Социалистик ҳаёт тарзи, жамиятимизнинг ахлоқий ва ҳуқуқий нормалари унинг аъзоларидан юксак даражада ғоявий-ахлоқий етук бўлишни, сиёсий онглиликни, доимий революцион ҳушёрликни талаб қилади. Бу ўринда гап партиямиз XXIV съезди томонидан қўйилган муҳим вазифани — ҳар томонлама камол топган шахсни шакллантириш вазифасини янада астойдил бажариш устида бормоқда. Чунки бу вазифа идеология соҳасидаги фаолиятимиз учун принципиал аҳамиятга эгадир.

Меҳнаткашларни, айниқса ёшларни ахлоқий тарбиялашни такомиллаштириш биринчи даражали аҳамият касб этмоқда. Бу борада шундай муҳит яратишимиз керакки, ижтимоий ҳаётнинг ҳамма жабҳасида, турмушда ва меҳнатда инсоннинг чинакам қадр-қиммати, ҳурмат эътибори яққол сезилиб турсин, софдиллик, ҳалоллик, ўзига ва бошқаларга нисбатан талабчанлик, чинакам ўртоқлик руҳи ҳукм сурсин.

Партия таълим берадики, коммунистик дунёқараш ва ахлоқ кишилар онгидаги ўтмиш сарқитларига қарши курашда қарор топади, коммунистик ахлоқ нормалари ва принципларидан ҳар қандай чекиниш бизнинг турмуш тарзимиз билан сиғиша олмайди. Воқелигимизга тамомила ёт бўлган безорилик, ичкиликбозлик, текинхўрлик, юлғичлик, ижтимоий ҳаётда пассивлик сингари иллатларга қарши бутун чоралар билан қатъий кураш олиб бориш ҳар доим принципиал ва сиёсий аҳамиятга эга бўлиб келмоқда.

Шу иллатларнинг аксарияти ичкиликбозлик оқибатида келиб чиқиши ҳаммага аён. Меҳнат фаолиятидан барвақт жудо бўлиш, оилада ва жамоат ўртасида қадр-қимматини йўқотиш, кўпчиликнинг назаридан қолиш, бурчи ва хизматига лоқайд қараш, қолаверса қонунбузарлик, жиноят йўлига кириш — буларнинг ҳаммаси ўтмишдан мерос бўлиб қолган ва таг-томири билан қуритилиши лозим бўлган ичкиликбозлик оқибатидир. Бу иллатнинг, қайси бир кўринишда бўлмасин, намоён бўлиши — тарбия соҳасида олиб бораётган ишимизга путур етказади.

Олмалиқ шаҳрида кейинги вақтларда ичкиликбозлик, алкоголизмга қарши кураш ишлари бўшашиб кетди. Партиямиз Марказий Комитети ва ҳукуматимизнинг бу муҳим масалага оид қарорлари шаҳар партия ва совет ташкилотлари томонидан яхши бажарилмаётир. Бундай фактларни Тошкент ва бошқа бир қанча шаҳарлар мисолида ҳам кўриш мумкин.

Илмий-атеистик пропаганда кишиларни ахлоқий ва интернационал руҳда тарбиялашга ёрдам берадиган ғоявий-сиёсий ишнинг муҳим соҳасидир. Республикамизда бу борадаги ишлар кейинги вақтларда бирмунча кучайди. Шундай бўлса-да, илмий-атеистик пропаганда ишларида ҳали жиддий камчиликлар борлигини қайд қилиб ўтмоқ лозим. Кўпгина шаҳар ва районларда атеистик руҳда тарбиялашни уюштиришда яхши ўйлаб тузилган система йўқ. Бу ҳол илмий-атеистик ишларнинг кўпинча табақалаштирилмаган ҳолда олиб борилишига сабаб бўлмоқда. Бир қанча партия, совет ва жамоат ташкилотлари динга бепарво қараётганликлари натижасида бизда диний урф-одатларга риоя қилувчи кишилар камаймай, балки баъзи жойларда кўпайиб боряпти. Қашқадарё, Самарқанд областларида шундай аҳволни кўриш мумкин.

Шу йилнинг март ойида Тошкентда бўлиб ўтган республика партия активи йиғилиши идеология ишларимиз соҳасидаги камчиликларни ва уларни тузатишнинг конкрет тадбирларини кўрсатиб берди, бу тадбирларни оғишмай амалга ошириш, унинг самарадорлигига қадам-бақадам эришиш — партия, совет, комсомол ва бошқа ташкилотларнинг муҳим вазифасидир.

Совет жамияти аввало синфлар ва социал группаларнинг, миллатлар ва элатларнинг социал-сиёсий ва ғоявий бирлиги билан мустаҳкам ва кучлидир. КПСС XXIV съезди қарорларида, партия Марказий Комитетининг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги қарорида, СССР 50 йиллигининг тантанали йиғилишида ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқида омманинг интернационалистик онглилигини шакллантиришнинг муҳимлиги, миллатчилик сарқитларига қарши курашнинг аҳамияти, халқларнинг тарихи ва маданиятига синфий, қатъий илмий равишда ёндашиш лозимлиги алоҳида таъкидланди. Шунинг учун ҳам партия меҳнаткашларни жамиятимизнинг социал ва маънавий-сиёсий бирлигига путур етказадиган ҳар қандай хатти-ҳаракат ва унинг кўринишларига қарши муросасизлик руҳида тарбияламоқда.

Кундалик пропаганда ишида партиямиз ленинча миллий сиёсатининг ролини ва жаҳоншумул тарбиявий аҳамиятини, мамлакатимиз халқлари дўстлигининг буюк ҳаётий ва жозиба кучини чуқур ва атрофлича очиб бериш айниқса муҳимдир. Совет диёрида яшовчи барча қардош халқлар сингари ўзбек халқи ҳам партиямиз доно ленинча миллий сиёсати туфайли тараққиётнинг кенг ва ёруғ йўлига чиқиб олганлиги, қардош халқлар, аввало катта оғамиз улуғ рус халқининг улкан ва беғараз ёрдамини ҳар жиҳатдан сезиб турганлиги ижтимоий, сиёсий, фалсафий асарларнинг мазмуни, оммавий ахборот воситалари — матбуот, радио ва телевидениенинг доимий темаси бўлмоғи лозим.

Ўзбекистон адабиёти ва санъати усталари яратган ва яратаётган энг яхши асарлар ҳақли равишда маънавий хазинамизни бойитмоқда. Улар меҳнатга коммунистик муносабатда бўлган, коммунистик ахлоқ нормаларини чуқур сингдирган илғор замондошларимизни ўз асарларига қаҳрамон қилиб олаётганликлари айниқса қувончлидир.

Партиямиз идеология иши замон талабига мос бўлиши учун ҳамма тадбирларни кўрмоқда. Область, район партия комитетлари идеология иши билан мунтазам шуғулланишлари, уни ҳаёт билан, ҳозирги юксак талаблар билан мустаҳкам боғлаб олиб бормоқлари лозим.

Идеология иши — ҳамманинг иши, шонли партиямизнинг кундалик фаолияти.

БАЛИҚЧИЛАР БАЙРАМИ

6 июль куни Москвада балиқчилар кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Йиғилишда бу соҳа меҳнаткашлари шу йилнинг олти ойи топшириқларини анча ошириб бажарганликлари айтилди. Кемаларда ва соҳиллардаги корхоналарда тўққизинчи беш йиллик ҳал қилувчи учинчи йили планини барвақт бажариш учун мусобақа авж олдириб юборилди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС).

ИЮЛЬ — ҒЎЗА ПАРВАРИШИДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ

ҚИЗҒИН ПАЛЛА

Гектаридан 35 центнердан пахта хирмони кўтарамиз. 90 процент ҳосилни машиналарда терамиз. Ҳамма пахтани юқори сортга сотамиз. Машиналар иш унуми 100 тоннадан ошади. Пахта таннархини 25 процент арзонлаштирамиз. 385 тонна сут, 88 тонна гўшт армуғон этамиз. Июль ойидаги режаларимиз. Районимиз юксак марраларни эгаллайди.

1973 йилдаги режаларимиз шундай. Унинг ижроси қандай бўляпти? Пилла тайёрлаш йиллик планини 124 процент бажардик. 326 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан 70 килограммдан пилла олиб, она-Ватанга 22 тонна 701 килограмм пилла топширдик.

Ўтган олти ойда сигир соғувчиларимиз 230 тонна сут топширди. Бу ўтган йилнинг шу давридагидан 46 ярим тонна кўп. Ҳар бош сигирдан кўзда тутилганидан 200 литрдан кўп сут соғиб олинди. Тайёрлов пунктларига пландагидан 12 тонна 200 килограмм зиёд гўшт топширилди, олти ойлик план ошириб адо этилди. 61 минг дона ўрнига 69 минг 200 дона тухум топширилиб, йиллик топшириқ ошириб ўринланди. Ҳар бош қорамолнинг тирик вазни бултургига нисбатан 28 килограмм оширилиб, 332 килограммга етказилди.

Қишлоқ хўжалик экинлари — чигит, маккажўхори, беда, илдизи озуқабоп экинлар экиш планлари ҳамма турлари бўйича ошириб ўринланди. Пахтачилик соҳасида айниқса кўп иш қилинди. 1.100 гектар майдонга ғўзанинг «Тошкент-3» нави уруғи экилди, парвариш кучайтирилаётгани туфайли ҳозир ғўзаларимиз кийғос гуллаб кўсаклаяпти.

Ютуқларимиз чакки эмас. Лекин деҳқон ёзи энди бошланди. Ёзда кузги катта хирмонга пухта замин яратилади. Шу жиҳатдан олганда ҳали жуда қийин, аммо шарафли вазифаларни бажаришимиз, жазирама иссиққа бардош бериб, астойдил пешона тери тўкишимиз керак бўлади. Ҳозир ғўзаларни уч туркумга бўлиш мумкин. Катта майдондагиси гуллаб кўсаклаяпти, ўрта майдондагиси шоналаб гуллаяпти. 200 гектарча ўсиш ва ривожланишдан орқада қолаётган ғўзаларимиз ҳам бор.

Бироқ юкимиз оғир, гектаридан 35 центнердан хирмон кўтариб, 3.850 тонна пахта тайёрлашимиз керак. Ҳозир учинчи комплекс парваришни тугалладик, ғўзаларни икки марта суғордик. Бу талабга жавоб бермайди. Июль — ғўза парваришида ҳал қилувчи ой, ҳосилнинг тақдири асосан шу ойда ҳал қилинади. Вазиятни ҳисобга олиб 25 чопиқ тракторини ғўза парваришига сафарбар этдик, 650 киши дала ишларида қатнашяпти. Далага чиқиш билан иш битмайди, жазирама иссиққа бардош бериб, меҳнат қилиш керак. Ҳар бир механизатор, чопиқчи, сувчи кунлик графикни ошириб бажаргандагина кутилган натижага эришилади.

Шу кунларда ҳамманинг ўрни далада бўлиши керак. Ғўзалар иссиқдан толиқиб қоляпти, вақтида қатор ораси юмшатилмаса, ўғит ва сув берилмаса ҳосил нишоналарини кўпайтира олмайди, борларини тўкиб юбориши мумкин. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. Правление ва партия ташкилотида маслаҳатлашиб, иккинчи даражали ишлар билан банд бўлган 75 кишини, автотрактор паркида бекор турган тўртта чопиқ тракторини қўшимча равишда дала ишларига чиқардик. Ҳар бир кишига кунлик, беш кунлик нормалар белгиланган, уни ошириб бажарганлар мукофотланади. Масалан, кунига бир гектар ернинг ғўзасини қондириб суғорган, сувнинг исроф бўлишига йўл қўймаган сувчига 10 сўм пул мукофоти берилади. Ўттиз йилдан буён сувчилик қилаётган Қарши Санаев биринчи бўлиб мукофот олди. Нажим Муродов, Мустафо Рўзиев, Исрофул Муродов, Саид Сардоров каби сувчиларимиз ҳам кунлик топшириқни ошириб бажаряпти.

Ер етилиши билан дарҳол чуқур культивация ўтказиб, намни тўла сақлаб қоляпмиз, кесак кўчишига йўл қўймаяпмиз. Механизаторларимиз культиватор иш органларининг кенгроқ ва чуқурроқ ишлашини таъминлаяпти. Ўроқ Мамарасулов, Хомид Муҳаммадиев, Раҳматилла Нишонов, Раҳмон Саидмубоев, Аҳмад Маҳмудов сингари механизаторларимиз кунига 8-10 гектаргача майдонда сифатли культивация ўтказяпти. Биз улар билан шундай келишдик: ҳар гектар ердаги кўчат сонини мавсум охиригача тўла сақлаб қолади, мўл ҳосил етиштиради, ҳар бир машинада камида 100 тонна пахта теради, маҳсулот таннархини 25 процент арзонлаштиришга ҳисса қўшади. Йил охирида ҳисоб-китоб қилинганда, уларнинг ана шу меҳнатини ҳисобга олиб, хизматига яраша рағбатлантирамиз, қайси бригада кутилганидан кам ҳосил етиштирса, механизаторлар устама мукофотдан маҳрум этилади. Колхозимиз бўйича ялпи ҳосилнинг 90 процентини механизаторларимиз машиналарда териб беради.

Хўжалигимизда 22 та терим машинаси бор. Ҳозир ремонтни тугаллай деб қолдик. Тележкалар, юк машиналари ремонти ҳам кучайтириляпти. Ҳар терим машинасини икки механизатор бошқаради. Янгидан 25 та механизатор кадр тайёрлаймиз.

Юқори ҳосил учун кураш мусобақаси авж оляпти. Гектаридан 38-40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш мажбуриятини олган Саидқул Раҳмонов, Султон Нурматов, Олим Ботиров, Иброҳим Сўлиев, Турим Алиевлар бошлиқ бригадаларнинг ҳар туп ғўзасида икки учтадан кўсак пайдо бўлди, июль ойида 18-20 та бўлиқ кўсак бунёдга келтириш учун ҳаракат қилиняпти. Бунинг учун шу ойнинг биринчи ярмида йиллик ўғит нормаси бериб бўлинади, ҳар гектар ер ҳисобига 12-15 тоннадан қўшимча гўнг солинади, «шарбат» сув бериш авж олдирилади.

Қиладиган бошқа ишларимиз ҳам кўп. 63 гектар майдонда маккажўхори ўстиряпмиз. Шундан 25 гектарини уруғликка мўлжаллаяпмиз. Гектаридан 60 центнердан дон оламиз, 2500 тонна силос бостирамиз. Беданинг икки ўримида 100 центнердан ҳосил олдик, 2100 тонна сенаж бостирамиз. Ҳар ўримдан сўнг ўғит сепиб суғоряпмиз. Натижада ўсимлик тез ўсиб, юқори ҳосил беряпти. Силосхоналарни тахт қилиб қўйдик. Бошқа хил озуқабоп экинлар парваришини авж олдиряпмиз.

Ҳар бош сигирдан олинадиган сутни ўтган йилдагидан камида 400 литр кўпайтириб, 385 тонна сут етиштирилишини таъминлаймиз. Ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини 350 килограммга етказамиз. Шунда 88 тонна гўшт тайёрлаш планини бажарамиз, ундан ташқари халқимизга кўплаб бўрдоқи гўшти армуғон этамиз.

Июль ойида қишлоқ хўжалик экинларининг ҳаммасини камида икки-уч парваришдан чиқарамиз, ҳар карта, ҳар туп ғўзада юксак мажбуриятни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштирамиз.

Районимизнинг режалари ҳақида икки оғиз сўз. Бу йил 20 минг гектар майдонда ғўза ўстириляпти. Гектаридан 28 центнердан «оқ олтин» етиштириш мажбуриятини қабул қилганмиз. Она-Ватанга 56.500 тонна Иштихон дурдонаси етказиб берамиз. Бу ўтган йилдагидан 4 минг тонна кўп. Бултур машиналарда 24 минг тонна пахта терилган эди, бу йил ана шу рақамни 38 минг тоннага етказишни белгилаб қўйдик.

Хўжаликларимизда 400 та терим машинаси ишлайди. Шу кунларда 550 чопиқ трактори воситасида культивация ўтказиляпти. 2 минг деҳқон ғўза суғоряпти. 200 та машина ва тележкада пахтазорларга ўғит ташиляпти, 3 минг тонна ўғит қатор ораларига солиняпти. 14 минг гектар ернинг ғўзасини машиналарда чеканка қилиш кўзда тутиляпти.

Ҳар бир бригада, бўлим, колхоз, совхоз пахта ва бошқа хил маҳсулотлар тайёрлаш планлари ва социалистик мажбуриятларини бажаргандагина районимиз бўйича ялпи юксалишга эришамиз. Шундай экан, бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлаш, мўл-кўл пахта, сут, гўшт ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш билан районимизнинг шуҳратини оширишни муқаддас бурч деб биламиз.

Амирқул МАНСУРОВ,
Самарқанд область Иштихон районидаги «8 Март» колхозининг раиси.

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ БОЛГАРИЯДА БЎЛИШИ

ПЛОВДИВ, 6 июль. (**ТАСС махсус мухбири**). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийнинг Болгария Халқ Республикасига расмий дўстлик визити уч кундан бери давом этмоқда.

Бугун Н. В. Подгорний ўз ҳамроҳлари билан бирга мамлакатнинг катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳри — Пловдивга келди.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни БКП Пловдив округ комитетининг биринчи секретари Д. Вилчева, БКП Пловдив шаҳар комитетининг биринчи секретари П. Георгиев, Пловдив округ халқ кенгаши ижроия комитетининг раиси Д. Карамуков, Пловдив шаҳар халқ кенгаши ижроия комитетининг раиси Д. Парикян кутиб олдилар. Миллий кийимлардаги болгар қизлари қизил атиргул дасталарини меҳмонларга тутишди.

Н. В. Подгорний фахрий қоровул бошлиғининг рапортини қабул қилди. СССР ва БХР давлат гимнлари ижро этилди. Болгария халқ армиясининг жангчилари минбар олдидан шахдам одим ташлаб тантанали равишда юриб ўтдилар.

Шу куни ўн минглаб кишилар совет ва болгар байроқчаларини, гуллар, шиорлар ва транспарантларни кўтариб, Пловдив кўчалари ва майдонларига чиқдилар. Машиналар карвони юриб ўтган бутун йўл бўйлаб болгарлар: «СССР билан БХРнинг дўстлиги — абадий!», «КПСС — БКП — дўстлик!», «КПССга шон-шарафлар!» деган табрик сўзларини такрорлаб турдилар.

Н. В. Подгорний аэродромдан халоскор Совет Армияси шарафига монумент ўрнатилган халоскорлар тепалигига йўл олди.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси монументга қўйган гулчамбарга: «Фашизмга қарши, Болгарияни озод қилиш учун бўлган жангларда ҳалок бўлган Совет Армияси қаҳрамонларига» деган сўзлар ёзилган эди. Гулчамбарни қўйиш вақтида фахрий қоровул саф тортиб турди.

БКП Пловдив округ комитети билан округ халқ кенгаши СССР Олий Совети Президиумининг Раиси шарафига зиёфат берди. Зиёфатда Д. Вилчева билан Н. В. Подгорний қадаҳ кўтариб, дўстона нутқ сўзладилар.

БХР билан СССР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда имзоланган биринчи шартнома турмушнинг ҳамма соҳаларида болгар — совет муносабатларини мустаҳкамлаш ва чуқурлаштириш учун ҳаётий воқеа бўлганлигини ва тарихий аҳамиятга эга эканлигини замон яққол исботлади, деди Д. Вилчева. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг мамлакатларимиз ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги янги шартномани имзолаш вақтида айтган чуқур фикри келажак авлодлар учун ҳам муҳим бўлиб қолади: «Башарти биздан, социалистик интернационализмнинг ўзи нима деб сўрасалар, Болгария билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларга бир қаранг, ана шунинг ўзи амалдаги социалистик интернационализмдир, деб жавоб берган бўлур эдик». Болгар коммунистлари, деди Д. Вилчева, Советлар мамлакатининг КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришдаги улуғвор муваффақиятларидан астойдил қувонадилар. КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда, КПСС билан Совет давлатининг тинчликсевар сиёсатини

(Давоми иккинчи бетда).

СУРХОНДАРЁ ҒАЛЛАКОРЛАРИ ҒАЛАБАСИ

ТЕРМИЗ. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини турмушга татбиқ этаётган ва қишлоқ хўжалик ходимлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган Сурхондарё областининг азамат ғаллакорлари давлатга дон сотиш йиллик планини анча ошириб адо этдилар. Давлат омборларига 17 минг тоннадан зиёд аъло сифатли дон тўкилди. Область хўжаликлари 1974 йил учун етарли уруғлик фонди жамғариб қўйдилар.

Сурхон водийсининг ғаллакорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, давлатга яна 5 минг тонна дон сотиш мажбуриятини олдилар.

А. ХАЛИЛОВ.

Ўзбек тилида нашр этилди

«Ўзбекистон» нашриёти В. И. Ленин тўла асарлар тўпламининг бешинчи томини ўзбек тилида нашр этди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти бу томни давлат сиёсий адабиёти чоп этган тўла асарлар тўпламининг бешинчи нашридан таржима қилди. (ЎзТАГ).

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

(Боши биринчи бетда).

актив ўтказишда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шахсан хизмати айниқса юксакдир. Унинг ГФР, АҚШ ва Францияга қилган визитлари — совет ташқи сиёсатининг чинакам тантанасидир, бу визитларнинг натижалари эса турли социал тузумдаги мамлакатларнинг тинчлиги ва тинч ҳамкорлиги ишига қўшилган жуда катта ҳиссадир.

Империалистлар, ўнг ва «сўл» ревизионистлар бизнинг дўстлигимизга туҳмат қилмоқдалар, аммо Шипка билан Алеша (халқимиз совет жангчисини севиб Алеша деб атайди) бор экан, болгарларнинг қалби тепиб турган экан, бизнинг дўстлигимиз кун сайин қуёшдан порлоқ, пўлатдан мустаҳкам бўлиб бораверади, буни ҳамма билиб қўйсин, — деб таъкидлади Д. Вилчева.

Н. В. Подгорний болгариялик дўстларга мурожаат қилиб, совет халқи ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси шаънига айтилган самимий сўзлар ва эзгу тилаклар учун миннатдорчилик билдирди.

Меҳмондўст Болгария диёрида бўлган вақтимизда, деди у, биз социалистик болгария меҳнатчилари Болгария Коммунистик партиясининг X съезди қарорларини бажариш учун нақадар зўр завқ-шавқ билан куч-билимларини съезд қўйган вазифаларни амалга оширишга сарфлаётганликларига яна бир карра ишонч ҳосил қилдик.

Шонли революцион ўтмиш округи — Пловдив округида ҳам биз оммавий меҳнат қаҳрамонлигининг ёрқин намунасини кўрдик.

Биз бу ерда, Болгарияда, самимий ўз дўстларимиз орасида бўлган чоғимизда халқларимизни, давлатларимизни, Коммунистик партияларимизни боғлаб турган қардошлик алоқалари нақадар мустаҳкам ва кучли эканлигини яна бир марта кўзимиз билан кўриб, ишонч ҳосил қилдик. Дўстлигимиз ва ҳамкорлигимиз нақадар улуғвор, чинакам мўъжизакор куч эканлиги, бизнинг социализм ва коммунизм сари олға боришимизда дўстлик ва ҳамкорлик нақадар мўл-кўл самаралар бераётганлиги яққол кўриниб турибди.

Н. В. Подгорний СССР билан БХРнинг қардошларча, беғараз дўстлиги учун, болгар халқининг муваффақиятлари учун, Пловдив округининг меҳнаткашлари учун, уларнинг социалистик қурилишдаги янги муваффақиятлари учун, Болгария Коммунистик партияси ва унинг Совет Иттифоқининг қалин дўсти ўртоқ Тодор Живков бошчилигидаги Марказий Комитети учун қадаҳ кўтаришни таклиф қилди.

Зиёфатда Пловдив шаҳар халқ кенгаши ижроия комитетининг Н. В. Подгорнийга Пловдив шаҳрининг фахрий гражданни унвонини бериш тўғрисидаги қарори эълон қилинди. СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, мен бу юксак шарафни болгар дўстларнинг Совет Иттифоқига ва унинг халқига зўр ҳурматининг яна бир кўриниши деб биламан, деб таъкидлади.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар сўнгра Георгий Димитров номидаги аграр-саноат комплексини бориб кўрдилар. Шу комплекснинг маркази — Первенец қишлоғида болгар — совет дўстлигига бағишланган оммавий митинг бўлиб ўтди.

БКП Первенец район комитетининг биринчи секретари И. Димов митингда сўзлаган нутқида айтдики, болгар халқи ўз қардошлари — совет кишилари билан марксизм-ленинизмнинг зафарбахш байроғи остида социализм ва коммунизм идеаллари учун курашаётганлиги билан районнинг барча меҳнаткашлари фахрланадилар.

Социалистик қурилишдаги катта муваффақиятларга, деб таъкидлади у, халқ Болгариясининг меҳнаткашлари СССР билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, болгар халқининг қалин дўсти ўртоқ Л. И. Брежнев раҳбарлигидаги шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан ҳамкорлик ва уларнинг қардошлик ёрдами туфайли эришдилар.

Митингда Н. В. Подгорний нутқ сўзлади. У совет шаҳар ва қишлоқларининг меҳнатчилари номидан, бутун совет халқи номидан болгар халқига самимий салом ва энг яхши тилаклар топширди.

Давлатларимиз, партияларимиз ва халқларимиз, деди сўнгра Н. В. Подгорний, социалистик ва коммунистик жамият қуриш учун курашда, бутун дунёда тинчликни сақлаб қолиш учун, халқларнинг эркин ва мустақил ривожланиш ҳуқуқларини таъминлаш учун олиб борилаётган курашда содиқ дўстлар ва иттифоқчилардир. Биз ленинча ташқи сиёсатни ўтказиш билан, КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини амалга ошириш билан халқаро вазиятда содир бўлаётган ижобий силжишларни мустаҳкамлашга изчиллик билан актив ҳаракат қилмоқдамиз. Совет Иттифоқи ва Болгария Халқ Республикаси бошқа қардош социалистик мамлакатлар билан бирга халқларнинг осойишта, бунёдкорлик меҳнатига энг қулай шароитларни яратиб бериш учун сабот билан курашмоқдалар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси сўзининг охирида ишонч билдириб айтдики, Болгария меҳнаткашлари ўз авангарди — матонатли ленинчи Т. Живков бошчилигидаги Коммунистик партиясининг синалган раҳбарлигида ривожланган социалистик жамият қуришда янги ажойиб ғалабаларга эришаверади.

Н. В. Подгорний аграр-саноат комплексининг электрон-ҳисоблаш марказини бориб кўрди. Бу комплекс СССР, ГДР ва Францияда тайёрланган компьютерлар билан ускуналанган. Н. В. Подгорний бу хўжаликда меҳнат ва бошқарув ишлари қандай йўлга қўйилганлигини суриштирди. Комплекс правлениесининг раиси К. Кралев изоҳ бериб турди.

Н. В. Подгорнийнинг сафарида БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, БКП Марказий Комитети секретари Б. Велчев, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, БХР Давлат кенгаши Раисининг биринчи ўринбосари К. Тричков, БХРнинг СССРдаги элчиси Д. Жулев, БХР ташқи ишлар министрининг ўринбосари К. Несторов унга ҳамроҳлик қилдилар.

Н. В. Подгорний бугун кечқурун ўз ҳамроҳлари билан Пловдивдан Софияга қайтиб келди.

Е. ИВАНОВ,
К. КУЗНЕЦОВ.

Т. ЖИВКОВ ШАРАФИГА ҚАБУЛ

СОФИЯ, 6 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Съездлар уйида Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгашининг Раиси ўртоқ Т. Живков шарафига катта қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида:

Совет томонидан — СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари, Украина ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. С. Грушецкий, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, Коми АССР Министрлар Советининг Раиси, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети план-бюджет комиссиясининг аъзоси П. А. Безносов, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Н. Родионов, СССРнинг БХРдаги элчиси В. Н. Базовский, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ёрдамчиси В. В. Кортунов ва бошқа расмий кишилар;

Болгария томонидан — Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгаши Раисининг биринчи ўринбосари, Болгария халқ деҳқонлар иттифоқининг секретари, Ватан фронти Миллий кенгашининг Раиси Г. Трайков, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси С. Тодоров, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, БХР Давлат кенгаши ва ҳукуматининг аъзолари, Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Д. Жулев, таниқли партия ва жамоат арбоблари, шунингдек, БХРдаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, совет ва болгар журналистлари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросими қардошларча дўстлик ва самимият вазиятида ўтди.

БУГУН — БАЛИҚЧИЛАР КУНИ

АРМУҒОН

Жанубий оролда «Туапсе» сейнерининг экипажи балиқчилар куни шарафига мусобақа ғолиби бўлди. У мўйноқ районида беш йилликнинг тўрт йили программасини биринчи бўлиб бажарди. Илғор кема коллективи икки ярим йил мобайнида қабул пунктларига тўрт ярим минг центнердан зиёд турли балиқ топширди. Тутилган балиқнинг учдан бир қисми пландан ташқари овланди.

«Туапсе» кемаси оролда сузаётганига ўн йилдан ошди. Шу йиллар мобайнида «Ленин хотираси» колхозидаги шу илғор кема экипажига коммунист Бекетой Ғойипов бошчилик қилмоқда. Унинг бутун ҳаёти денгиз билан чамбарчас боғланган. У денгизнинг ҳамма ёғига сузиб борган. Капитан ови ўнгидан келган ҳамма районларни хотирасида сақлайди. Кўп йиллик тажриба балиқ ҳамиша эски жойларига қайтиб келишни суюшини кўрсатди. Шунинг учун ҳам ҳамиша экипажнинг омади келмоқда. Кема ҳамиша портга лиқ тўла балиқ билан қайтмоқда. «Туапсе» коллективи тўққизинчи беш йиллик топшириғини муддатидан бир йил аввал бажариш мажбуриятини олди. Мўйноқ районидаги ҳамма кемаларнинг экипажлари илғор кема ташаббусини қўллаб-қувватламоқда.

Хўжаликнинг ҳамма балиқчилари тўққизинчи беш йиллик планларини барвақт бажариш юзасидан оширилган мажбуриятларни олдилар. «Ленин хотираси» колхозининг меҳнаткашлари байрам арафасида йиллик планини бажаришди.

М. ЧЕМБЕРГЕНОВ,
В. ШЕВЦОВ,
(ЎзТАГ мухбирлари).

«Мана, бизнинг Орол балиғимиз» — дейди фахр билан Мўйноқ районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг илғор балиқчиси Кўмекбой Аймагамбетов. У балиқ овлаш ярим йиллик планини 180 процент адо этди.

В. Лейзерович фотоси. (ЎзТАГ).

КАДРЛАРНИНГ МАСЪУЛИЯТИНИ ОШИРАЙЛИК

6 июлда Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми бўлди. Пленумда КПСС XXIV съезди талаблари асосида раҳбар кадрларнинг масъулиятини янада ошириш ва интизомини мустаҳкамлаш тадбирлари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин шу ҳақда доклад қилди.

Пленумда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди. (ЎзТАГ).

БУРЯТЛАР ДИЁРИДА БАЙРАМ

Бурятлар диёрида катта байрам. Бурятлар, руслар, эвенклар, бошқа кўпгина миллатларнинг вакиллари аҳил оилада яшаб, Бурятия Автоном Совет Социалистик Республикаси ташкил топган куннинг 50 йиллигини тантанали вазиятда нишонламоқдалар. КПСС Область комитети ва Бурятия АССР Олий Советининг 6 июлда республика пойтахти Улан-Удэда ўтказилган қўшма мажлиси ана шу шонли санага бағишланди.

Партия ветеранлари, саноат ва қишлоқ хўжалиги илғорлари, фан ва маданият арбоблари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ходимлари опера ва балет театрининг залига тўпланишди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев, Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал, КПСС Бурятия область комитети бюросининг аъзолари, республика ҳукуматининг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари, шунингдек РСФСРдаги автоном республикалар, ўлкалар делегацияларининг раҳбарлари ўтирибдилар.

Ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросидан иборат составда фахрий президиум сайланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцевга сўз берилади. Мажлис аҳли М. С. Соломенцевни самимий кутиб олди. У республика меҳнаткашларини республиканинг 50 йиллиги билан ва юксак мукофот — Октябрь Революцияси ордени билан самимий қутлади.

М. С. Соломенцев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг табрикномасини ўқиб берди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, шахсан партия Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев, деди у, байрам туфайли самимий қутловларини ва Бурятия партия ташкилотининг, республикадаги барча меҳнаткашларнинг янгидан-янги муваффақиятларга эришувларини истаб изҳор қилган тилакларини топширишни мендан илтимос қилдилар. Леонид Ильич Бурятия АССРнинг Совет ҳокимияти йилларида ва хусусан кейинги вақтларда жуда катта муваффақиятларга эришганлигини таъкидлади.

Сўнгра М. С. Соломенцев республика қишлоқ меҳнаткашлари олдида турган вазифаларга тўхталиб ўтди.

У яна қуйидагиларни айтди: Совет Иттифоқи ва Монголия Халқ Республикаси халқларининг замон синовидан ўтган ва жангларда чиниққан ғоят самимий дўстлиги социалистик интернационализмнинг чин ифодасидир. Биз бугун Совет Иттифоқининг самимий дўсти, Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Цеденбални чин кўнгилдан табриклаймиз. Ўртоқ Цеденбал ҳозирги тантаналарда қатнашмоқда.

Ўртоқ М.С. Соломенцев нутқининг охирида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: социализм ва коммунизм қурилишида қўлга киритилаётган муваффақиятлар халқаро майдонда қулай шарт-шароит вужудга келтирилиши билан, мустаҳкам тинчлик ўрнатилиши билан чамбарчас боғланган. КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан Тинчлик программаси шу мақсадларга жавоб беради. Бизнинг партиямиз, унинг Марказий Комитети, Совет давлати бу программани муваффақиятли амалга оширмоқдалар.

Ўртоқ М. С. Соломенцевнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва бир неча бор қарсаклар билан бўлиниб турди.

Ўртоқ М. С. Соломенцев СССР Олий Совети Президиумининг республикани Октябрь Революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармонини ўқиб берди ва гулдурос қарсаклар остида орденни республика байроғига қадаб қўйди. Ўртоқ М. С. Соломенцев КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номидан Совет Бурятияси меҳнаткашларини юксак мукофот билан яна бир марта самимий табриклади.

КПСС Бурятия область комитетининг биринчи секретари А. У. Модогоев область партия комитети ва республика Олий Совети номидан, Бурятиянинг барча меҳнаткашлари номидан республикага берилган юксак мукофот учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва Министрлар Советига самимий ташаккур изҳор қилди.

Шундан кейин Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, МХР Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал Совет Бурятиясининг коммунистларини ва барча меҳнаткашларини шонли эллик йиллик билан қизғин ва самимий табриклади.

Биз, деди у, Совет Бурятиясининг ярим асрлик юбилейини улуғ Советлар мамлакатидаги эркин, тенг ҳуқуқли халқлар ленинча дўстлигининг байрами, бузилмас интернационал иттифоқи ва қардошлигининг байрами деб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси доно миллий сиёсати тантана қилганлигини ёрқин исбот этувчи яна бир далил деб ҳисоблаймиз. Монголия Халқ Республикасининг коммунистлари ва барча меҳнаткашлари Совет Бурятияси меҳнаткашларининг КПСС раҳбарлигида эришган ажойиб муваффақиятларидан астойдил қувонмоқдалар ва уларнинг янгидан-янги катта муваффақиятларига эришувларини чин кўнгилдан тилайдилар.

Бутун дунё меҳнаткашларининг гениал йўлбошчиси ва устози В. И. Ленин ва ватанимизнинг атоқли фарзанди Д. Сухэ-Батор МХР билан Совет Иттифоқи ўртасида бузилмас, традицион дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликка асос қўйган эдилар. Бизнинг партиямиз, бутун монгол халқи ана шу дўстлик ва ҳамкорликни янада кенгайтириш ва кучайтириш учун ҳамиша бутун куч-ғайратларини сарф қилиб келдилар ва сарф қилиб келмоқдалар.

Биз самимий миннатдорчилик туйғулари билан шуни қайд қиламизки, Монголия Халқ Республикаси билан бевосита чегарадош бўлган Совет Бурятияси МХР билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнади ва муҳим роль ўйнамоқда. Бурятиянинг чегарадаги Кяхта шаҳри монгол ва совет халқлари, уларнинг қуролли кучларининг қардошларча дўстлиги ва жанговар қардошлиги вужудга келган ва ривожланган муқаддас жойлардан биридир. МХР Буюк халқ Хурали Президиуми Кяхта шаҳри монгол халқининг революцион ҳаракатида традицион монгол—совет дўстлигини мустаҳкамлашда жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, Бурятия АССР ташкил топган куннинг шонли 50 йиллигини нишонлаш юзасидан Кяхта шаҳрини ҳукуматнинг олий мукофоти — Сухэ-Батор ордени билан мукофотлашга қарор берди.

Сўнгра Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Монголиянинг СССР билан ва Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашида аъзо бўлган бошқа мамлакатлар билан иқтисодий ҳамкорлиги тўғрисида, Монголия Халқ Республикасининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ГФР, АҚШга ва Францияга яқинда қилган визитларининг самарали якунларини қизғин маъқуллаётганлиги тўғрисида гапирди.

Бизнинг партиямиз КПСС ва Совет давлатининг тинчлик, демократия учун ва халқларнинг социал тараққиёти учун, социалистик ҳамдўстлик ҳамда халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати бирлигини мустаҳкамлаш учун курашдаги роли ва аҳамиятига самимий миннатдорчилик туйғулари билан юксак баҳо бермоқда. Монголия Халқ Республикасининг коммунистлари ва меҳнаткашлари жаҳон коммунистларининг улуғ армияси билан, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қардош халқлари билан, барча тараққиёт кучлари билан ягона сафда бордилар ва ҳамиша шу сафда борадилар.

КПСС ва бошқа қардош партиялар каби Монголия Халқ Революцион партияси ҳам маочиларнинг антисовет, буюк давлатчилик-шовинистик сиёсатига ва бузғунчилик ҳаракатларига қарши, марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми асосида социалистик мамлакатларнинг ва жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслиги учун бундан буён ҳам қатъий кураш олиб боради.

Ю. Цеденбалнинг нутқи қарсаклар билан кутиб олинди.

Мажлисда Россия Федерациясидаги бир қанча ўлка, область ва автоном республикалардан келган меҳмонлар ҳам табрик нутқи сўзладилар.

Мажлис қатнашчилари ғоят баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига табрикнома қабул қилдилар. РСФСР Олий Совети Президиуми ва РСФСР Министрлар Советига ҳам табрикнома қабул қилинди.

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев, Бурятия АССР раҳбарлари, юбилей мажлисининг қатнашчилари ўша куни В. И. Ленин ҳайкали ёнига гуллар қўйишди.

Советлар ҳокимияти учун курашган кишиларнинг, 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан уруши жангчиларининг ёдгорликларига ҳам гуллар қўйилди.

(ТАСС).
УЛАН-УДЭ.

Ю. ЦЕДЕНБАЛ БИЛАН УЧРАШУВ

УЛАН-УДЭ, 6 июль. (ТАСС). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал билан учрашди. Ю. Цеденбал Бурятия АССРнинг 50 йиллик байрамида қатнашиш учун бу ерга келган эди.

Самимий вазиятда ўтган суҳбатда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Бурятия область комитетининг биринчи секретари А. У. Модогоев, Бурятия АССР Олий Совети Президиумининг Раиси В. С. Семенов ва республика Министрлар Советининг Раиси Н. Б. Пивоваров қатнашдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми юк ташув хўжалигини ривожлантириш, ишлаб чиқаришда илғор техникани жорий этиш ва темир йўл транспортида юк ташиш ишида электрон-ҳисоблаш техникасини биринчи бўлиб қўллашдаги хизматлари учун Ўрта Осиё темир йўли юк ташув хизматининг бошлиғи Олим Ёқубовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган инженер» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми опера санъати соҳасидаги хизматлари учун А. Навоий номидаги Ўзбекистон ССР давлат катта академик театрининг солист-вокалисти Владимир Николаевич Крюковга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» фахрий унвони берди.

ЯНГИЛИКЛАР
ХАБАРЛАР
ВОҚЕАЛАР

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ СУРИЯДА

АЛЕППО, 6 июль. (ТАСС махсус мухбирлари). Бу ерда меҳмон бўлиб турган совет партия-ҳукумат делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленко кеча кечқурун Араб Социалистик Уйғониш партияси Алеппо шаҳар комитетининг секретари Тариқ Баккур билан ва Алеппо вилоятининг губернатори Аҳмад Исмоил билан учрашди. Улар ўртасида самимий, дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

Араб Социалистик Уйғониш партияси Алеппо шаҳар комитетининг секретари Т. Баккур Сурия халқи Совет Иттифоқига нисбатан дўст эканлигини ва уни ғоят ҳурмат қилишини айтди.

Алеппо вилоятининг губернатори Аҳмад Исмоил шу куни совет партия-ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат берди. Зиёфатда А. Исмоил ва А. П. Кириленко нутқ сўзладилар.

Алеппо, деди А. Исмоил, сизнинг делегациянгизнинг бу ерга келганлиги билан фахрланади. Сизлар тинчликни мустаҳкамлаш учун доимо курашиб келаётган, бутун дунёда озодлик ҳаракатига сўзсиз ёрдам бераётган ва империалистик кучларнинг кирдикорларига дуч келаётган халқлар томонида турган ва уларни қўллаб-қувватлаётган халқнинг вакилисиз.

Алеппо шаҳри аҳолиси арабларнинг адолатли ишига нисбатан халқингизнинг, партия ва ҳукуматингизнинг тутган позициясига юксак баҳо беради.

А. П. Кириленко Алеппо шаҳрида делегация самимий кутиб олинганлиги учун ва меҳмондўстлик учун астойдил миннатдорчилик изҳор қилди.

Биз, деди сўзини давом эттириб совет делегациясининг бошлиғи, Сурия Араб Республикаси тараққиётида буюк воқеа юз берган, қудратли Фрот дарёси тўсилган кунда Сизнинг шаҳрингизга меҳмон бўлиб келдик. Фротда буюк гидро энергетика комплексининг биринчи навбат қурилиши муваффақиятли тугаллангани муносабати билан Сурия халқини, унинг раҳбарларини чин юракдан муборакбод қиламиз. Бу ҳақиқатан ҳам шонли воқеадир.

Сурия халқи қарамлик занжирларини парчалаб ташлаб ва социалистик йўлни танлаб олиб порлоқ орзу-умидлар билан тўлиб тошган янги ҳаёт барпо этмоқда, деди А. П. Кириленко. Сурия Халқи порлоқ келажак йўлида ўз мамлакатининг табиий бойликларидан фойдаланишга интилмоқда. Фрот дарёсидан, унинг сувларидан меҳнаткаш халқнинг бахт-саодати йўлида фойдаланиш каби дадил вазифа кун тартибига қўйилди ва бу вазифа эндиликда амалда ҳал этилмоқда.

Шу дарёда барча гидротехника комплекси иншоотлари қуриб битказилгандан кейин Сурия Араб республикасининг бутун тараққиётида янги катта давр бошланади.

Дўст Сурия раҳбарларининг Фрот комплексида, шунингдек Совет Иттифоқи билан ҳамкорликда мамлакатингизда қурилаётган бошқа объектларда ишлаётган совет мутахассислари тўғрисидаги яхши сўзларини эшитиб завқландик.

Сурия халқи учун тарихий ҳисобланган мана шу кунда биз Сурия Совет Иттифоқи сиймосида содиқ дўстга эга эканлигини таъкидлаб ўтишни истаймиз. Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида хилма-хил соҳаларда қарор топган қардошларча дўстлик ва ҳар тарафлама ҳамкорликни биз юксак қадрлаймиз.

Мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги дўстлик замон синовидан ўтди. Бу дўстлик ўткинчи бир воқеа эмас. Бу дўстлик империализм ва реакция кучларига қарши, Исроил агрессиясига қарши, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда мақсадларнинг муштараклигига мустаҳкам асослангандир. Араб халқларининг душманлари уларнинг Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан дўстлигига путур етказишга, бу дўстликни бузишга бутун кучлари билан уринаётганликлари бежиз эмас. Араб халқларининг душманлари бу дўстликнинг қандай кучга эга эканлигини биладилар, унинг янада ривожланиши ва мустаҳкамланишидан қўрқадилар. Бу эса бизлардан, душманларнинг кирдикорларига нисбатан ҳушёр бўлишни, халқларимизнинг улуғ бойлиги бўлган Совет — Араб дўстлигини кўз қорачиғидай авайлаб сақлашни талаб этади.

ЕВРОПАДА ХАВФСИЗЛИК ВА ҲАМКОРЛИККА БАҒИШЛАНГАН КЕНГАШДА

ХЕЛЬСИНКИ, 6 июль. (ТАСС махсус мухбирлари).

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда Польша ва Болгария делегациялари маданий ҳамкорликни, алоқаларни ривожлантириш ва ахборот айирбошлаш масаласи юзасидан биргаликда тайёрланилган ҳужжат лойиҳасини тақдим этди. Бу лойиҳа маданият, маориф соҳасидаги ҳамкорликка, ахборот айирбошлашга тааллуқли асосий йўналишларни, шунингдек муассасалар, ташкилотлар ва кишилар ўртасидаги алоқаларни кўзда тутади.

Лойиҳа шунга асосланадики, давлатлар ўртасидаги маданий ҳамкорлик, алоқа ва ахборотни айирбошлаш Европада ҳамда бутун жаҳонда тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам бериши керак ва халқларни ўзаро маънавий бойитишни ўз олдига мақсад қилиб қўяди.

Ҳужжатда бундай ҳамкорлик, алоқа ва ахборотни айирбошлаш халқлар ҳаётида доимий омил бўлиб қолиши керак деб ишонч билдирилади.

Чехословакия Социалистик Республикасининг делегацияси Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи маслаҳат комитетини тузиш тўғрисидаги қарор лойиҳасини тақдим этди. Ҳужжатда бу комитет Европадаги барча манфаатдор давлатларнинг, АҚШ ва Канаданинг вакилларидан иборат бўлади деб кўзда тутилади.

Комитетнинг вазифаси бундан буён ўтказиладиган Умумевропа кенгашларига тайёргарлик ва уларни чақиришни таъминлаш, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан вақти-вақти билан фикрлашиб олиш ҳамда ахборот бериб туришдан, зарур бўлиб қолган тақдирда эса экспертларнинг кенгашларини чақиришдан иборат.

* * *

ХЕЛЬСИНКИ, 6 июль (ТАСС махсус мухбири). Бугун тушдан кейин Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг ёпиқ мажлиси бўлди.

* * *

ХЕЛЬСИНКИ, 6 июль. (ТАСС махсус мухбири). Финляндия ҳукумати бу ерда Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашувчи делегациялар шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида қатнашган делегациялар бошлиқлари орасида СССР ташқи ишлар министри А. А. Громыко ҳам бор эди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

ЮРАК ШУНДАЙ ЁНСА...

ОЧЕРК

Чўл шамоли қутуриб, дарахтларни илдизи билан қўпориб кетгудек увуллайди. Ғўзаларнинг япроғи қорайиб, сўлиб, қизғиш тани очилиб қолган. Лотоклар ёқасидаги полизларда палаклар ағдарилиб ётибди. Чанг-тўзон кўзни очирмайди. Кекса боғбон Абдураҳмон ота Саидов кетмон сопини тутамлаб, осмонда патлари ҳурпайиб учаётган қушларга қарайди:

— Бу ҳолва ҳали. Бизлар келганда бу ерларда от қорнигача ботиб қоларди. Ёзи жазирама, томоқдан чалопдан бошқа нарса ўтмайди. Ғиж-ғиж тошбақа, оёқ қуйгудек жой йўқ. Қиш изғирин, сув ҳайдаганда ер чўкиб, от, хўкиз қимирламай қоларди. Яхоб берганда тортган азобларимизни кўрсангиз эди. Кўз қўрқоқ, қўл ботир экан. Аммо ҳукуматимиз ҳам қарашди-е, Мирзачўлга нима десак, ўшани берди. Мана энди боғ-роғлар, поёнсиз пахтазорлар. Кўрмаганларни қўйинг-а, гоҳо-гоҳо мен ўзим ҳам ишонмай қоламан кўзимга.

Шомда чангга ботган «Газик» боғ оралаб идора олдида тўхтади. Ўртача бўй, енги калта кўйлаги, каламинка шими озгин-қотма гавдасига ёпишган, бўйни ингичка, 30 ёшлардаги йигит машина эшигини шарақлатиб ёпди-да, чаққон юриб идорага кириб кетди. Бурчакдаги хонанинг деразалари ёришди.

— Янги директоримиз, — деди боғбон. — каллаи саҳар идорага келиб ҳужжатларга қўл қўяди. Умрингдан барака топкур. Кун бўйи далада, устахонада, районда. Одамларга ҳам тинчлик бермайди, ўзи ҳам тинчимайди. Ана, ҳозир нарядга келди, ишларни якунлайди. НОТ деган бир нарса топиб келди. Нима дегани бу? — деди бобо бизга тикилиб. — Эринчоқлар чидаёлмасданми, ҳар қалай, оёғи куйган товуқдай питирлашиб қолишди.

— Жуссаси кичик бўлгани билан турган-битгани пай, ғайрат.

— Катта хўжалик, қаттиққўл бўлмаса бўлмайди-да.

Кенг кабинет. Деворларда янги машиналарнинг макетлари, диограмма, хўжалик ерларининг харитаси. У бизга разм ташлаб, сўнг жой кўрсатди:

— Марҳамат, ўтиринглар.

Негадир безовта кўринарди у. Календарь варағини ағдариб, унга қиладиган ишларни ёзатуриб узун, ингичка бармоқлари хиёл титради:

— Районда йўқ чангимни қоқишди. Раҳмонқулов совхозни тарқатиб юбораётган эмиш... — аламли нашъа билан кулиб қўйди. Қора, қисиқ кўзлари ёнди. Бу доим ёниб турадиган юракдаги гулхан шуъласи эди.

— Туппа-тузук ишлаб турган одамлар жойини ташлаб кетётган бўлса, бунга бирон киши, бирон нарса сабаб бўлгандир, ахир! Демак, жонидан тўйдирган эмишман. Туппа-тузук ишлайдиган одам шунча ўғит, техника мавжуд бўлатуриб, бу ердан ўн центнердан ҳосил кўтарармиди?! Тўғри, томорқасида, полизида «туппа-тузук», ишлашади улар. Лекин совхоз учун эмас! Фақат ўз ҳамёнлари учун! Давлатнинг ер-сувини уларнинг тасарруфига бериб қўйсам, сизларча, яхши иш қилган бўлармидим?.. Пахта эмас, совхоз шуҳрати эмас, полиз, хусусий манфаат қизиқтириб келган уларни. Бу жиноят бўлмаганда ҳам юлғичликнинг ўзгинаси эмасми?! Мен ёмон отлиқ бўлсам бўлай, лекин бунга йўл қўймайман. Ер соҳиби — ҳалол деҳқон совхозни ташлаб кетмайди.

Ташқарида шамол увуллар. Дарахтларнинг шохи айқаш-уйқаш эгилиб, девор, деразаларга келиб уриларди.

...Далалар устида ҳали тун булутлари сузиб юрибди. Майсалар шудрингга чўмилиб ётарди. Кўкдаги юлдузлар ҳам ҳали сийраклашганича йўқ. Ёқубжон ювиниб-тараниб олган. Нонуштага турди. Хурсандой чой қўйиб, унга меҳр билан термуларди. «Яна орiқлаб кетди. Егани танасига юқмайди. Янги хўжалик. Кам-кўсти кўп. Уринавериб касал бўлиб қолмасайди».

У эрининг орқасидан дарвозагача борди:

— Эртароқ қайтасизми бугун?

— Билмагандай сўрайсан-а, совхознинг иши соат билан битармиди!

Хурсандой супа супириб, охурга пичан ташлаб, уйга кирганда Санақул, Кумуш, Тилло ўринларини йиғиштираётган экан. Фотима, Ҳасан ҳам уйғонди. Исломқул кўзини уқалаб, онасининг енгидан ушлади:

— Отам қанилар?

— Ишга кетдилар.

— Нега мени уйғотмадингиз? Нега мени олиб кетмадилар?

Ҳар кун ана шу хархаша. Болалари Ёқубнинг қачон ишга кетиб, қачон қайтганини кўпинча кўришмайди. Хурсандой ҳам ташвишда: «Болалар ота меҳрига қонмай, бегонадай ўсса яхшими».

Бу пайт директор эгатларга сув тараётган деҳқон ёнидами, болалар боғчаси ёки шийпондами, синган лоток ёки эҳтиёт қисмлар етишмаётган устахонадами — ким билсин уни? Беш ярим мингдан ортиқ аҳолиси бўлган катта оиланинг ташвишлари оз дейсизми! У марказий устахонага бориб, чойхона, ётоқхоналарни кўрди. Ҳаммаёқ озода. Овқат, чой тайёр. Ремонт қилиб, бўяб қўйилган универсаллардан бирининг ёнида тўхтади:

— Ким ремонт қилган буни?

— Тўлаган.

— Қаерда ўзи?

— Уйига кетувди. Отасининг тоби қочиб қолибди.

— Айтинг, шошадиган бўлса, иш қилмасин.

Устахона мудири кафтини кафтига ишқаб, ерга қаради. Директор уста инженер, худабеҳудага одамларга танбеҳ бераверамас, эътироз билдиряптими — демак гапида жон бор!

— Бунақа ремонт қилинган машина бир сизни эмас, долзарб кунларда тўғаноқ бўлиб, ҳаммамизнинг юзимизни ерга қаратади.

— Хато мендан ўтган, — деди устахона мудири. Шу бир сўз кифоя. У энди ҳафта ухламайди, ремонтчини ҳам тиндирмайди, машинани директор айтгандай созлатади.

Пахтанинг сир-асрорини биладиган, одамларни ҳам кузатадиган кекса деҳқон Эгамберди ака Ботиров бизга эски қадрдон. Ҳозир шу совхозда бўлим бошлиғи. У билан суҳбатлашдик:

— Директорнинг иш услуби, тартиботи дастлаб кўпларга қаттиқ ботди. Чунки ёмон одатни тезда тарк қилиш мушкул-да, ахир. Албатта, у тракторнинг остига кириб ремонт қилмайди, эгатга сув тарамайди, сурув ҳайдамайди. Унинг асосий вазифаси — одам танлаш, кадрларни жой-жойига қўйиш, тарбиялаш. Шарт-шароит яратиб бериб, иш талаб қилиш. Хўжаликнинг фақат бугунини эмас, истиқболини режалаш. Бу тадбир-чоралар синалган тажриба ва изланишларга асосланмаса, панд ейди киши, албатта. Мирзачўл шароити маълум. янги ер—янги жой, одамлари қўнимсиз. «Еғлироқ» жойни қидириб юрганлари ҳам оз эмас. Уларнинг бошини қовуштириш осонми! Кунларнинг бирида Ёқубжон наряд пайтида бир фикрни ўртага ташлади:

— Кўпгина соҳаларда конкурс ўтказиб, кадр танлаш одати бор. Нега пахтакорлар бундай ишни одатга киритишлари мумкин эмас. Бригадирлик, бўлим бошқарувчиси, қолаверса директорликка одам танлаш ҳам жуда муҳим иш. Мўл, арзон, сифатли пахта ва бошқа маҳсулот етиштириш — бу ҳам санъат-ку, ахир!

«Правда» совхозида бригадирлар конкурси ўтказиладиган бўлди. Комиссияга директор, партия комитети аъзолари, ишчилар комитети раиси, бош мутахассислар кирди. Учинчи бўлимдан бошланди бу янгилик.

Бўлимнинг Бурхон Аноров бошлиқ бригадаси 34 центнердан, Эшқул Ғозибеков бригадаси ўттиз бир центнердан ҳосил олган бир пайтда, Орзиқул Ҳайтанов бригадаси йигирма центнердан пахта олган. Бош агроном, инженер, бош иқтисодчи фикр ва таклифларини айтишди, бригадирга саволлар берилди. Орзиқул бригаданинг қолоқлигига асосли бирон важ кўрсата олмади. Ери-суви бир хил, ўғит, техника, ишчи кучи илғор бригадаларникн қатори. Асосий сабаблардан бири — бригадирнинг билими, ташкилотчилик қобилияти етарли бўлмаган. Орзиқулнинг ўзи ҳам бу лавозимга номуносиб эканлигини тан олди. Конкурсда ташаббускор, изланувчан, билимли механизатор Абдулла Эшонқулов ғолиб чиқди ва Орзиқул ўрнига тайин қилинди.

— Хўш, энди сен нима иш қилмоқчисан? — сўради директор собиқ бригадирдан.

— Жуда ҳаққоний, адолатли иш бўлди. Нима қилардим, ишлайвераман шу бригадада.

Бу ишлаб чиқаришга коммунистчасига муносабатнинг айни рамзи, янги замон деҳқонининг янгича дунёқараши, намуна олса арзийдиган ишдир. Мансабга, столга ёпишиб олиб, юзига чарм қоплаб олган баъзи бир мансабпараст тўраларга гарсаки бўладиган, юзга солса «шифо», бедаво дардга даво бўлгудек янгича тадбирдир.

Бўлимларда бригадалар ҳам йириклаштирилди. Бу тадбирдан хўжаликка катта фойда етди. Механизациядан етарли хабари бўлмаган, агротехникада нўноқ, умрини ўтаган тажриба билан амал-тақал қилиб вақт ўтказиб келаётган бригадирлар эгардан тушириб қўйилди.

Совхоз ўтган йил бошқармадаги ўттиз бир совхоз орасида энг юқори кўрсаткичга эришди. Пландаги 20 центнер ўрнига 26,8 центнердан ҳосил кўтарди. 14820 тонна ҳосилнинг 13892 тоннасини машиналар билан териб олди. Даромади тўққиз миллион сўмдан ошиб кетди. Ҳосилдорлик 1969 йилдагига нисбатан икки баробар ошди.

— План бажарилган куни хўкиз сўйиб, дошқозон осилди, деҳқонларга катта зиёфат берилди, — деди Эгамберди ака, ўзи бошчилик қилаётган бўлим план бажаришда бошқалардан икки-уч соат кейинда қолган пайтни эслаб. — Ўша кунги менинг кайфиятимни бир кўрсангиз эди. Тунда, соат иккиларда пунктдан ҳисоб-китоб қилиб қайтаётсам, қўлида катта дастурхон кўтарган директорни учратиб қолдим:

— Бормадингиз... планингиз тўлибди. Табриклагани келаётгандим. Мана бу сизларнинг улушларингиз бўлди. — Қўлидаги дастурхонни менга узатиб деди директор, — Сизлар билан пахта устида ўтириб, бир гурунглашай деб келаётувдим...

— Нима дейишимни билмай қолдим. Гап дастурхонда эмас, иззат-ҳурмат, одамгарчиликда. «Раҳмат-э, отангга балли» дедим ичимда, бутун изтироб ва чарчоқларим бирдан ёзилиб кетди...

Директор нарядни бошлади. Биз унинг ён дафтарини варақладик. Сирдарё областидаги «Правда» совхози директори Ёқубжон Раҳмонқулов. 1972—73 йиллар».

Ҳар бир саҳифада сиқиқ, маъноси қуюқ гап-сўзлар, сатрларда унинг ўтдек ёлқин сочиб турган юраги сезилиб турибди:

«Коллектив деймиз. Коллективни койиш ёки ошириб мақташ ноўрин. Коллектив қолоқларга яхшигина бошпана. Яхши иш учун рағбатлантирган ёки ёмон иш учун танбеҳ берганда одамларнинг исми-шарифини конкрет айтиш керак».

Ҳа, мана нима учун айрим кишиларга янги директорнинг янги тартиби ёқмаган экан!

Саҳифаларни яна варақлаймиз:

«Техника — деҳқоннинг суянган тоғи. Бу. шубҳасиз. Уни яхши ремонт қилган, асраганларга мусобақа шартлари туздик: 1. Вақт. Механизатор вақтдан қандай фойдаланди? 2. Сон. 3. Сифат. Сон кетидан қувиб, сифатни унутиб қўймадими? 4. Эҳтиёт қисмлардан фойдаланиш. 5. Тежамкорлик. Бу шартларни бажарганга — беш балл берилади. Беш балл олган бўлимга уч юз сўм пул, байроқ мукофот. Механизаторга эллик сўм пул, вимпел».

«Ҳар қандай мажлисни бошлашдан олдин шу мажлисни ўтказишнинг фойдаси борми ёки йўқми деган масалани ҳал этиш зарур. Шу билан бирга, мажлисни ўтказишга қарор қилингудай бўлса, унда қатнашиши шарт бўлмаган одамлар бор-йўқлигини аниқлаш, мабодо шундайлар бўлса, уларни мажлисдан озод қилиш керак, деган экан Ф. Дзержинский».

«Ҳадеб мажлис чақиравериб, буйруқ бераверсанг, сен одамларни эмас одамлар сени ўрганиб олишади. Бирон ерга кетсанг—хўжалиқда иш тақка тўхтайди. Чунки мустақиллигини йўқотиб, буйруғингга кўникиб қолишган. Айтмасанг — қилмайди». «Ҳар бир одамнинг ғурури, иззат-нафси бор. Илғорни урра-урра деб кўкка кўтариб юбориш, қолоқни ёмонсан деб лойга чаплаб ташлаш инсофдан эмас. Айниқса, урра-урра хўжалик раҳбари учун жуда хавфли».

«Биринчи котибимиз Абдулҳақ акадан одамлар билан муомала қилишни ўргандим. Унинг ҳузуридан норизо бўлиб чиққан кишини кўрганим йўқ. Бу ҳам санъат. Бировга иссиқ ёқмайди, бировга совуқ. 6- совхоз директори Саттор ака Усмоновдан ҳам ўргандим. Унинг ҳамма иши ҳисоб-китобли. Талаби қаттиқ, айниқса ёшлардан. Ҳар кун бир юмуш бериб, кузатиб, пишитади. Мажлис. йиғилишлар тез-тез бўлиб туради. Тўғри, директор—дирижёр, кези келганда ўзи биринчи ғижжакда ўйнаши ҳам керак. Улар одамларга ўргатишади, ўзи ҳам одамлардан кўп нарсани ўрганади. Одамлар—битмас хазина, ютуғи ҳам, нуқсони ҳам сабоқ мактаби».

«Гербицид деҳқоннинг мададкори. Бир мисол. 69-йилда ҳосилнинг йигирма тўққиз процентинигина машиналар билан териб олдик. Пахта ўт ичида кўмилиб қолди. Утган йил 5500 гектар майдоннинг ҳар гектарига 1,3 килограммдан катаран ишлатдик. Қарийб 95 процент ҳосил машина билан терилди. Олимлар, гербицид сепилган ерларда бегона ўт йилдан-йил камайиб боради, дейишади. Камаймаяпти. Мирзачўл шамоли, сув билан келаётган бўлса керак уруғи. Гербицидни бутун вегетация даврида ишлатиш йўли йўқмикин?».

«Ташаббус яхши нарса, қўллаб-қувватланса, ижобий ёндошилса. Экипажлар чигит экишда маркер чизиғини тўғри нишонга ололмай қийналишади. Тўғри эгатдан сув равон оқади универсал, терим агрегати яхши юради. Бир механизаторга тракторга больт ўрнатишни айтдим. Иккинчиси ундан кўриб, больт ўрнига дид билан чиройли байроқча ясаб қўндириб қўйибди. Учинчиси уни бўяб, шиор ҳам ёзиб қўйибди. Бир кичик темирча олдин тракторга керакли бир қисм бўлди, сўнг кишига завқ берадиган байроқча — қисм, ундан кейин ташвиқот воситасига айланиб, уч вазифани бажара бошлади».

«Деҳқонларнинг даромад-буромади яхши. Талаб, диди ўсган. Қурилиш ташкилотлари уларнинг талабини қондирмаяпти. Совхозда махсус механизациялашган кўчма колонна ташкил этиш масаласини бошқарма олдига қўйиш керак!».

«Меҳнатни илмий асосда уюштириш (НОТ) яхши натижа берди. Интизом мустаҳкамланди, ортиқча ҳаракат ва ҳаражатлар йўқолди. Энди «Ҳосил» варақа-газетаси чиқариш керак шу асосда».

«Оқ пахта етиштирамиз. Одамларнинг кўнглини хира, хуфтон қилиб эмас, вақти хушлик билан етиштириш керак. Кайфият ҳам кўрсаткич. Моддий ва маънавий кўрсаткич бу!».

Ана шундоқ бизнинг замондошимиз. У қизиқмаган масала, у аралашмаган соҳа йўқ. Наряд тугади. Ташқарига чиқдик. Пахтазорлар оралаб кетяпмиз. Лотоклар устида ҳашарот кушандаси — чироқлар милтиллайди. Ойнинг ингичка ўроғи дароз тераклар шохида илашиб турибди. Бизилдоқлар бизиллайди. Кекса деҳқон Эгамберди акадан сўрадик:

— Директорнинг ҳуқуқи катта. Айтганини қилдириб, буйруқларини бажартираверса, мен ҳаммадан ақлли эканман, деб димоғи кўтарилиб кетмайдими?

Эгамберди ака ўйланиб қолди. Анча ергача жим борди:

— Қалтис савол. Лекин ўринли. Мени раис қилиб сайлаганларида — анча ёш эдим. Енгилроқ, ўйловсизроқ одам маст туядай бўлиб, боши айланиб қолади. Айниқса, планни дўндириб, катта йиғинларда номи тилга олинаверса. Лекин саводли, маданиятли киши буни «мен» деб эмас, «хўжалигим» деб тушунади.

Кундаликдаги «Кайфият ҳам кўрсаткич» деган сўзда катта маъно бор. Ёш директор ишлаб чиқаришга «шўнғиб кетиб», бу муҳим омилни унутиб қўймаганига хурсанд бўлдик. Рим Гараев яхши бульдозерчи. Меҳнаткаш, жонкуяр. Лекин хотини, болалари маъюс, «эзилиб» юришарди. Ёқубжон уни кузатди: Рим яхши ишлаб, уйга ичиб борар, кўча хандон, уй зиндон экан. У билан гаплашди, ичмасликка сўз олди. Бир куни кўчада яна маст ҳолда учратиб қолди:

— Лабз борми ўзи?! Садқаи эркак...

Шундан кейин бульдозерчи магазинга кирса ҳам шишалар териб қўйиладиган бўлимга қарамайдиган бўлиб кетди.

Фаррош Евдокия хола ҳам директордан жуда хурсанд. У уйида чой ичиб ўтирган эди. Кутилмаганда директор бир даста гул, совға-салом билан келиб қолди:

— Эллик ёшингиз қутлуғ бўлсин. Яна шунча умр кўринг, соғ бўлинг.

Холанинг боши осмонга етди. Меҳмонни ўтқизгани жой тополмай қолди:

— Қаердан билдинг туғилган кунимни? Кадрлар бўлимидан айтишдими?

Ёқубжон хола билан ўтириб, чой ичди, бир туғишгандек гурунглашди. Хола кўзларида севинч ёшлари қалқиб дуо қила кетди:

— Тупроқ олсанг олтин бўлсин, болаларингнинг, деҳқонларимизнинг бахтига соғ бўл! Мартабанг бундан ҳам улуғ бўлсин.

...Тонг ғира-ширасида «ГАЗ-69» чироқларидан дала йўлига нур поёндоз тўшаб, идора томон ўтиб кетди. Кабинетнинг деразаларидан гулзорга ёруғлик тушди. Уфқ сарғайиб, тоғлар ортида қуёш гулханини ёқаётганда машина пахтазор оралаб борарди. Бу пайт Исломқул уйғониб, Хурсандойни саволга тутаётган бўлса керак:

— Отам қанилар? Она, дадам қанилар?

Исломқул, далага чиқ, ўғлон. Отанг юрак ёлқинини одамларга улашиб, қалбларда янги гулханлар ёқиб юрибди. Уни одамлар орасидан топасан.

Назир САФАРОВ,
Самар НУРОВ.

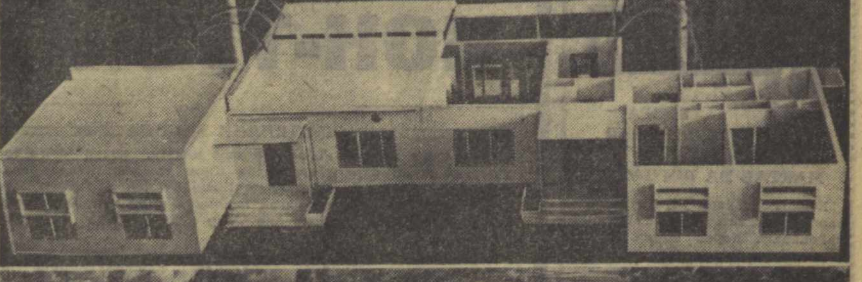

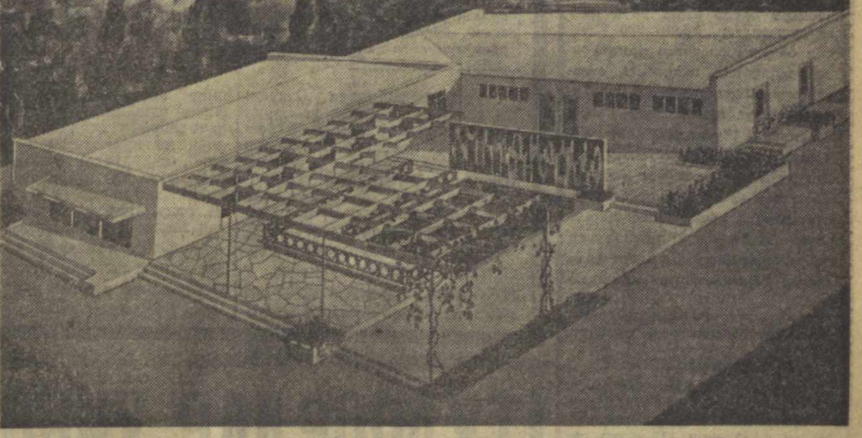

Фотолавҳалар

«Ўзгипросельстрой» давлат лойиҳалаш институтида республикамиз қишлоқ жойларида уй-жой, клуб, мактаб, касалхона, болалар ясли боғчалари ва бошқа жамоат бинолари лойиҳалари тайёрланади. Суратларда: 1. (Юқоридан) лойиҳа бош архитектори Д. Б. Трахтенберг, катта инженер А. Т. Шеховцов ва бош инженер И. Ю. Байрамовалар 105 ўринли қишлоқ касалхонаси лойиҳасини муҳокама қилишяпти. 2. Бир қаватли уй-жой биноси макети (ўртада). 3. 75 ўринли чойхона лойиҳаси.

И. Глауберзон фотолари.

ШУҲРАТ.

ТЎРТЛИКЛАР

Мен қанот сўрмадим қодир тақдирдан,
Қушларга термулиб, ўксиб юрмадим.
Минг баланд учса ҳам шу она ердан —
Узилиб яшаган бир қуш кўрмадим.

* * *

Ҳар саҳро каттакон сирли бир китоб,
Инсонлар варақлаб ўқиши керак:
Кўзлари гар бўлса қўшалоқ офтоб,
Қалб меҳри сув бўлиб оқиши керак!

* * *

Бир фарзанд онага дебди астойдил:
«— Айт сутинг нархини, қанча туради?»
Табиат! Нега сен унга бердинг тил,
Нега у биз билан бирга юради?!

* * *

Сен тошга қоқилдинг, мен ўша тошни,
Қаҳр билан келтириб қўйдим хонамга.
Уни ҳар кўрганда бутун танамга
Зил кетиб, эслайман сен қалам қошни!

* * *

Сен кекнайма, кекнайган қамиш
Бўйра бўлиб ётар, ана, боқ.
Эзғиласа кўнсини оёқ
Эшитилар ҳасрату нолиш!

* * *

Оёғим ўтмишнинг устида дадил,
Кўзларим шу куннинг нуридан равшан.
Хаёлим уфқлар оша йилма-йил,
Келажак кунларда кезар ёниқ, шам!

* * *

Сен дединг: — бунча кўп дунёда ёмон?
— Йўқ, дўстим дунёда яхши кўпроқдир!
Яхшилар кифтида туради жаҳон,
Нияти ёмонга қолмасин тақдир!

* * *

Санъаткор бўлмаса асли бу халқим,
Юраги турмаса ҳар лаҳза тусаб,
Энг оддий ва сопол кўзага, балким,
Шунча нақш ва гуллар солмасди безаб.

* * *

Ёлғиз бош-қайроқ тош. Дўст ортдир,
дўстим,
Дўсти кўп кишининг қўли ҳам баланд.
Мен дўстлар қавмида яйрадим, ўсдим.
Дўстлардан ажралсам доим едим панд!

* * *

Кўксида ёли бор элга йўл очар,
Уйлама ҳар қулфни фақат қўл очар.
Тилингни ширин қил! Гавҳарга тўла
Қўл очмас сандиқни, ширин тил очар!

* * *

Кафтингда онангга тухум пиширдинг,
Кифтингда эъзозлаб юрдинг ҳамиша.
Уйлайсан: қарзингни зиёд оширдинг?
Бу фақат алласин бир сатрига тенг!

* * *

Халқимнинг номидан яйраб гапирсам,
Нега сен бақрайиб, соласан қовоқ?
Ахир бил, халқимни буюк тоғ десам,
Тошлардир увоғи! Мен ўша увоқ!

* * *

Қатиқнинг юзини ёғ босса агар,
«Хўп яхши ивибди!» — шод бўлар онам.
Дўстларнинг кўзини ёғ босса агар,
Фарёдки, ғафлатда қолибди олам!

* * *

Эрта пишган гилос шириндир,
Эрта келган хушхабар-қанот.
Ёқангни йирт, созингни синдир.
Эрта келган шум ўлимдан дод!

* * *

Кўзларим йўлингга муштоқ албатта.
Хаёлим қошингга нурдек елади.
Шунчалар яқинсан, ҳаттоки хатда
Юборган саломинг иссиқ келади!

* * *

Қатралар томади битта-биттадан,
Туташса. бирлашса уммон бўлади.
Ҳар бири ўзини ёлғиз тутаркан
Бенишон йўқолиб, армон бўлади.

* * *

Сен ёнмасанг, у ёнмаса, мен ёнмасам,
Ким ёнади бу дунёнинг ташвишида?
Қизиғи йўқ бу оламнинг ёз-қишида,
Юрак тўла ўт бўлмаса ҳар кишида!

* * *

Дўстларнинг хизмати жонимдир менинг,
Ҳуснига ранг берган қонимдир менинг,
Бир эзгу иш қилиб гаштини сурмоқ
Умримда энг бахтли онимдир менинг.

ЯНГИ ПРОФИЛАКТОРИЙ

Фарғона химиявий тола заводидан ўн саккиз километр нарида жойлашган шу корхона санаторий-профилакторийсининг чиройли тўрт қаватли биноси қад кўтарди. Бу ерда элликта икки ўринли палата, замонавий медицина аппаратлари билан жиҳозланган физиотерапевтик даволаш кабинетлари, кенг ошхона, бошқа ёрдамчи хоналар жойлашган.

Бу Ўзбекистоннинг 54-ишлаб чиқариш шифохонасидир. Меҳнаткашлар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда бу ерда ўз саломатликларини яхшилашади. Касаба союз комитетининг йўлланмасига биноан бу ерда ҳар 24 кунда юз ишчи ва хизматчи дам олиб, даволанади.

Ҳозир республиканинг бир қанча йирик корхоналаридаги шунга ўхшаш шифохоналар реконструкция қилинмоқда. Фарғона ёғ-мой комбинати профилакторийсидаги ўринлар сони бир ярим баравар кўпайди. «Ташсельмаш» заводининг санаторийси бир мунча кенгаяди. Тошкент областининг пахтакорлари ва Бухоро областининг чорвадорлари кўп ўринлик профилакторийлар қурмоқдалар.

(ЎзТАГ).

КУН ТАРТИБИДА ҚИШЛОҚ ҚУРИЛИШИ

Тошкентда Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларида тажриба-намуна қишлоқ посёлкаларини лойиҳалаш ва қуриш масаласи бўйича зонал кенгаш очилди.

Кенгашда СССР Госстройи ҳузуридаги граждан қурилиши ва архитектура бўйича давлат комитети, СССР Архитекторлар союзи ва иттифоқдош республикалар давлат қурилиш комитетлари, Архитекторлар союзлари вакиллари, лойиҳалаш, илмий-текшириш институтлари мутахассислари. партия, совет, хўжалик ходимлари иштирок этяпти.

Кенгаш ишининг биринчи кунида Ўзбекистон ССР Архитекторлар союзи правлениесининг аъзоси, Ўзбекистон ССР Госстройи раисининг ўринбосари Н. А. Аббосхонов, Қозоғистон ССР Госстрой раисининг ўринбосари С. Ф. Музика, Қирғизистон ССР Госстройи раисининг ўринбосари Н. А. Вайбеков, Туркманистон ССР Госстройи қишлоқ қурилиши бошқармасининг бошлиғи А. Р. Мамедов ва бошқа ўртоқларнинг доклади тингланди.

Кенгаш қатнашчилари уч кун давомида 200 дан ортиқ доклад ва лекциялар тинглашади.

Н. САЪДУЛЛАЕВ.

«АЛИШЕР НАВОИЙ»—ТОЖИКИСТОНДА

Ҳамза номидаги республика академик драма театрининг сафар гастроллари муваффақиятли тамом бўлди. Ҳамзачилар қардош Тожикистон шаҳарлари саҳналарида ўз санъатларини намойиш қилдилар. Театрнинг ижодий коллективи — душанбалик санъат шайдолари билан учрашувлар ўтказишди. Сафар чоғида томошабинларга театр репертуарларидаги энг яхши асарлар тақдим этилди. Душанбада дастлаб Ҳамза Ҳакимзоданинг «Бой ила хизматчи» драмаси кўрсатилди. Тожикистонликлар шунингдек, Уйғуннинг «Парвоз» ва «Парвона»сини, Зиё Саид ва Назир Сафаровнинг «Тарих тилга кирди»лари қатори «Шоҳ Эдип» каби классик драмаларни мириқиб томоша қилдилар. Сафар чоғидаги унутилмас воқеалардан бири «Алишер Навоий» спектаклининг 700 марта қўйилиши бўлди. Асарнинг ўзига хос бундай юбилейида бош ролларни театрнинг атоқли санъаткорлари ижро этишди.

Ж. ТУРСУНОВ,
М. ИБРОҲИМОВ.

АЖОЙИБ КИТОБ. Ш. Раҳимов фотоэтюди.

БОЛАЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

ҚОРАКЎЛ. (ЎзТАГ). «Октябрь» колхози правлениеси партия комитетининг ташаббусига биноан 140 ўринли янги болалар боғчаси қурилишига маблағ ажратди.

Ҳозир колхозда иккита доимий, 16 та мавсумий болалар боғчаси ва яслиси ишлаб турибди. Уларда пахтакорлар, чорвадорлар, механизаторларнинг 530 боласи тарбияланмоқда. Колхоздаги барча мактабгача тарбия болалар муассасалари махсус маълумотли тарбиячиларга эга.

Партия комитети ва колхоз правлениеси болаларнинг овқатланишини алоҳида назорат қилиб турибдилар. Махсус жиҳозланган машина болалар муассасаларига ҳар куни эрталаб янги соғиб олинган сут, гўшт, ёғ, сабзавот, мева ва бошқа маҳсулотлар ташиб келтирмоқда. Колхоз новвойхонаси болалар учун иссиқ нон етказиб бермоқда.

Райондаги барча колхозлар болалар тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқда. Район колхозлари ҳозир болалар боғчалари сонини қисқа муддатларда икки баравар кўпайтиришни кўзда тутувчи тадбирларни ишлаб чиқишди.

АХБОРОТ

БИЗГА ЁЗАДИЛАР

МАКТАБ ВА БОҒЧАЛАР

Колхоз болалари учун қулайликлар яратиладиган бўлди. Беруний районидаги Киров номли колхоз марказида бир қанча маданий-маиший ва болалар муассасалари бинолари барпо этиш учун маблағ ажратилган. Ҳозир 520 ўқувчини бағрига оладиган мактаб биноси қурилиши ниҳоясига етказилмоқда. Мазкур мактаб лойиҳасида кўпгина қулайликлар ҳисобга олинган. Жумладан, спорт зали, кутубхона, тўгарак машғулотлари учун мўлжалланган алоҳида кабинетлар кўзда тутилган. Район колхозлараро қурилиш бошқармасининг бинокорлари ишни тугатгач, кичкинтойлар учун боғча ва яслилар барпо этишга киришадилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҚЎҚОН «ДИЛШОД»И

Шаҳарнинг Октябрь ҳиёбонида яна бир кўркам бино қад кўтарди. Кўпчиликнинг диққатини тортаётган бу бинони 113-кўчма механизациялашган колоннанинг азаматлари барпо этишди: «Дилшод» номи берилган бу умумий овқатланиш корхонаси Қўқондаги энг йирик ресторанлардан бирига айланди. Қўшқаватли иморатнинг пастида отахонлар гурунг қуришса, юқори қаватда хўрандаларга хизмат кўрсатиш учун барча қулайликлар муҳайё. Зиёфат заллари алоҳида бўлиб, катта хонада бир йўла 250 хўранда овқатлана олади. Бинонинг ташқи томони ҳам ўзбек меъморчилик санъатига оид нақш ва манзаралар билан безатилган.

М. ВАЛИХОНОВ.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

БИРДАНИГА 4-СИНФГА ЎТГАН ҚИЗ

Рўзихол Шодиева бир йиллик ўқув даврида 2—3-синфлар программаси талабларини ҳам бажариб, 4-синфга ўтибди, деган гап тарқалганда кўпчиликнинг ишонгиси келмади. Дарҳақиқат, 7 ёшли Рўзихол дастлаб Гагарин районидаги Рудакий номли 6-мактабга қадам қўйганда деярли ҳамма ҳарфларни таниб, 100 гача санашни биларди. У билан биринчи синф программаси бўйича шуғулланиш осон кўчди. Қизиғи шундаки, бошланғич синфда кўзда тутилган вазифа ва топшириқлар чегарасидан четга чиқишга уринган қиз қийинроқ масалалар ва мисолларни талаб қила бошлади. Бир қанча синовлардан кейин иккинчи чорак бошидаёқ Рўзихолни юқори синфга олишга мажбур бўлинди. Биринчи ярим йилда у иккинчи синфнинг илғор ўқувчилар сафига кириб олди. Ўқув йили тугаши олдида Рўзихол 3-синфда ўқиётган опаси Турнахолга тенглашди. Аълочи ўқувчилар билан «рақобат» қила бошлади. Ўқув йили якунида Р. Шодиевани янги программа бўйича мактаб ўқитувчилари билан бамаслаҳат келишиб, математиканинг қийин мисол-масалалари бўйича, кўп сўзли диктантлар бўйича яна синаб кўрилди: Лекин «имтиҳон»лардан қиз муваффақиятли ўтди. Мактаб педагоглари совети Рўзихолни янги ўқув йилидан бошлаб 4-синфда ўқитишга қарор қилди. Ўйлаймизки, Р. Шодиева ўз қобилиятини бу синфда ҳам кўрсатади.

Ж. ТЎРАҚУЛОВ,
халқ маорифи аълочиси.

НОН-ТУЗ ҲУРМАТИ

ОДАМИЙЛИК ҲАҚИДА

Меҳмонга нон-туз билан пешвоз чиқиш, ҳузуримизга ташриф буюрган киши олдига дастурхон ёзиш ва очиқ чеҳра билан кутиб олиш инсонийлик рамзидир. Киши бундай самимият, илтифот қаршисида «Бир кун туз ичган жойингга қирқ кун салом қил» деган халқ таъбирига жоиз бир умр қўли кўксида таъзим билан яшайди.

Қуйида тақдир тақозоси билан учрашиб, бир-бирлариникидан нон-туз татиган, яхши-ёмон кунларида бир-бирларининг кунига яраган ва бу унутилмас хотиралар ҳурмати ҳамон бир-бирини эслаб, йўқлаб турадиган оддий ва камтарин совет кишиларининг одамгарчилиги ҳақида ҳикоя қиламиз.

...Урганч районида Отажон ота Қўшманов деган табаррук инсон истиқомат қилади. У босмачиларга қарши жангу-жадал қатнашчиси, меҳнат ветерани, пенсионер. Умрини ўрмончиликка бағишлаган бу отахоннинг ёши саксондан ошди. Қалби ҳам, дастурхони ҳам одамларга ҳамиша очиқ бўлган бу одамнинг ёр-дўстлари беҳисоб. Айниқса, у бетоб ётган ҳозирги кунларда кўнглини сўраб келаётганларнинг кети узилмайди. Булар бирга ишлашган ҳамкасблари, қачонлардир отанинг яхшиликлари ва мурувватидан қувват олиб, яна ҳаётга ташна, интиқ боққан ва шу туфайли қанча меҳнат зафарларини қучиб, қанча одамларга яхшилик кўрсатган таниш-билишлари...

— Оғир дамларда ҳам, яхши кунларда ҳам бирга эдик. Отажоннинг тузини кўп ичганман. Кўнглини сўрай деб етиб келдим, — дейди отанинг Туркманистондан келган ошнаси.

Дўстлар висоли Отажон ота Қўшмановнинг дардини енгиллаштириб, соғайиб кетиш, яна узоқ йиллар умр кўриб, яшаш, яратиш завқини тотишга чорламоқда.

...Самандар ака Каримов совет милицияси ветеранларидан. Ҳозир пенсияда. Урганч шаҳрида туради. Хизмат фаолиятининг кўп йиллари Гурлан районида ўтган. Шу боисдан бу юртга меҳри бўлакча. Гурландаги бирон тўй-маросим Самандар акасиз ўтмайди. Даврада кўринмаса, ўрни билинади, одамлар уни йўқлашади. Байрамларда, план тўлган кезларда Самандар ака Гурланга табрик йўллашга шошилади.

— Гурланнинг нон-ошини кўп еганман. Одамлари билан оға-инидек яқинмиз. Бу элдан умрбод қўл узмаслик, дўстларим билан сийлашиб туриш ниятим умрим борича бор, — дейди Самандар ака.

...Ҳожи Қурбонбоев Тошкент қишлоқ хўжалик институтини битириб, қишлоғига қайтганига бир неча йил бўлди. Колхозда агроном вазифасида ишлади, ҳозир Гурлан район партия комитетида инструктор. Нон-тузнинг ҳақи-ҳурмати уни Тошкент билан доимий боғлади. Ҳожи ўқиш даврида Зуфар она Зоирова билан она-бола тутинган, онанинг фарзандлари билан эса биродар бўлиб қолган эди.

— Амударё бўйида битган қовун. Сизга атаб танлагандим.

Зуфар она мамнун, Хоразм қовунини қўшнилар билан баҳам кўришди.

Гап бир жуфт қовун ёки бир сават гилосда эмас, балки йигит қалбидаги ҳурмат, оқибат онанинг кўнглига бир олам қувонч ато этди.

Ҳожининг онаси Робия хола тошкентлик қадрдонлар ҳузурида меҳмон, ўз навбатида Зуфар она ҳам Хоразмга таклиф қилинди. Шу тариқа диллар дилларга, эллар элларга туташади-да.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТГА МЕҲР ҚЎЙГАНЛАР

ТУЛПОРЛАР ЎЙНОҚЛАГАНДА...

РЕПОРТАЖ

Арғумоқ кишнади. Унинг жарангдор, алланечук ёқимли овози боғлар оша олисларга таралди. Йўлда келаётган отахон бир зум тўхтади-ю, бошини сарак-сарак қиларкан:

— Ҳа, жонивор, — деб юборди. Биз билан юзма-юз келгач: яна қўшимча қилди:

— Барака топишсин, мактаб ташкил этиб боплашди-да. Ҳар гал шу ердан ўтганимда тулпорларнинг дўпир-дўпири, пишқиришидан завқланаман.

Отахоннинг чеҳраси таниш эди. Уни ўтган йили учратганмиз. «Пахта байрами» чавандозлик сайилида олағовураро олдинга ўтиб, ҳаяжонини босолмай тургани-ю, «Ҳа, бос! Бос!» деганича қўл силтаб, саман йўрғага ишқибозлик қилишларидан ёшлар ҳайратланишганди ўшанда.

Чавандозлик мактабига кирарканмиз, тулпорларнинг пишқириши, беҳаловат асов отларнинг бетиним кишнаши баралла эшитиларди. Бир группа ёшлар тулпорлари ёнида парвона. Республика чавандозлик олий маҳорати мактабининг директори М. Трухачев бизни қарши оларкан:

— Отларимизни бир кўрмоқчи бўлибсизлар-да, — деб сўз бошлади. — Чавандозлар мактаби ташкил этилганига эндигина уч йил бўляпти. Ҳозир мактабда 200 дан зиёд йигит-қиз чавандозлик спорт маҳорати ва камолоти ҳамда жисмоний тайёргарлик группаларида шуғулланмоқда. Тренер ва ўқитувчилар ҳам етарли. Таниқли чавандозлар, Бутуниттифоқ ҳамда республика мусобақаларида ном таратган машҳур олимпиадачимиз Мамажон Исмоилов, мамлакат чемпионатининг кумуш медали совриндори Абдуҳамид Абдуқодиров сингари суворийлар ўз маҳоратларини ёшларга ўргатишмоқда.

Алоҳида ажратилган майдонда ёшлар машқ ўтказишяпти. Тулпорларнинг нозик ҳаракатида, оққушникидек чўзиқ бўйинлари, узун ва хипча оёқларини чаққон ва енгил кўчишида, қолаверса ёлдорлиги «кўлбола» зотли отлар эканини эслатади.

— Машғулотлар асосан шу ерда олиб бориладими?

— Кичик майдонча бўлса ҳам отчопарга қиёс қилгулик, — дейди Михаил Дмитриевич. — Арғумоқлар даставвал шу ерда синаладилар. Уларнинг қобилияти, чидам ва бардошлилиги каби энг яхши сифатлари шу ерда ўрганилади. Мактабимизда отларгина эмас, чавандозликни ўрганаётган йигит-қизларимиз ҳам дастлабки синовдан шу ерда ўтишади. От: елдириш, тўсиқлар оша сакратиш, ўйнатиш, пойга қилишни аввало ўзимизда ҳадди олинмаса, мухлислар олдида уялиб қолишимиз ҳеч гапмас. Бундан ташқари, Чирчиқ атрофидаги серманзара ерда ҳам мактабимизнинг ёзги базаси жойлашган. База катта мусобақаларга жиддий тайёргарлик кезлари айниқса гавжум бўлади.

Кейинги икки йил мобайнида мактабда спорт мастери номига сазовор бўлганлар сафи яна 6 тага кенгайибди. Бугунги кунда улар 24 нафарга етган. Мастерликка номзодлар, биринчи ва оммавий разрядлилар қатори ҳам ортиб боряпти. Программага кўра, спорт камолоти даврини ўтаганлар ўз навбатида ўсмирлар ё бўлмаса катталар терма командасига киритиларди. Кейин уларга республика ва мамлакат миқёсида ўтказиладиган мусобақаларга йўлланма берилади. Мактабда таълим олгач, ўқув-машқ тайёргарлигини пухта ўтаб, чавандозликка астойдил меҳр қўйган ёшлардан В. Дворянинов, В. Бережнев, А. Қўқонбоев, А. Отабоев, Н. Катков, Г. Мусатов, В. Укрюмов, С. Агамов, Т. Шотохина, А. Насимова сингари қобилиятли суворийлар ишончни оқлашаётгани жадвал ва диаграммаларда кўзга ташланади. Бу чавандозлар зотдор тулпорларда уч кураш, тўсиқларни забт этиш, катта пойга мусобақаларида муваффақиятли иштирок этиб, республикамиз спорт шарафини ҳимоя этмоқдалар.

Мактабда ҳозир аксарият болалар ва ўсмирлар қолишган. Чунки ёшлардан иборат терма команда Кострома шаҳрига бориш учун ҳозирлик кўрмоқда. У ерда чавандозларимиз Бутуниттифоқ ёшлар ўйинлари программаси бўйича 17-22 июль кунлари от сурадилар. Ўйлаймизки, 12 нафар вакилимиз фахрли ўринлар учун куч сарфлашади. Бу йил катта мусобақалар йили бўлди. Яна бир ойдан кейин Белоруссиянинг пойтахтида яна бир гуруҳ йигитларимиз Бутуниттифоқ қишлоқ спортчилари мусобақасида иштирок этадилар.

— Ҳали қилинадиган ишлар, режаларимиз кўп, — дейди мактаб директори. — Оҳангарон ва Жиззах от заводларидан яна бир нечта зотли тулпорларни қабул қилмоқчимиз. Кейин энг сараланган арғумоқлар билан маҳоратли спортчиларни СССР халқлари VI-спартакиадаси мусобақаларига ҳозирлаймиз.

Мактабдан қайтаётганимизда бир гуруҳ йигитлар от ўйнатиб ўтишди. Енгил чанг кўтарилди. Арғумоқларнинг дўпир-дўпири, суворийларнинг от устида қушдек кўчишида чавандозлик фазилати-ю, завқи намоён эди.

Ҳ. НОСИРОВ,
Р. ИСҲОҚОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

ҲАР ТЎҒРИДА

ОҚ ДЕНГИЗДА КИТ

Архангельск области денгиз бўйи колхозларидан бирининг балиқчилари денгиз фожиасининг шоҳидлари бўлишди. Оқ денгизга Онега дарёси қуйилишидаги тошли соҳилга вазни 30 тонна, узунлиги 15 метрга борадиган сейвал кит ташланди.

Сейвал — ола китларнинг камёб бир туридир. Улар фақат Баренц денгизи, Шимолий денгиз ва Балтика денгизларидагина яшайди. Совет Иттифоқида сейвални овлаш тақиқланган, — деди Қутб денгиз балиқ хўжалиги ва океанография илмий-тадқиқот институти шимол бўлимининг директори М. И. Морштин. — Оқ денгизда сейвал камдан-кам учрайди. Афтидан, кит сельдь балиқ уюрига эргашиб, Баренц денгизида касаткалар билан учрашиб қолган ва улардан тез қоча бошлаган (сейвал 15 узелгача тезликда суза олиши мумкин), касаткалар китни 500 мил масофагача таъқиб этиб келган. Ҳалокатли жароҳатланган сейвал Онега оғзига келгач соҳилга ўзини отган.

Онега шаҳри,
Архангельск области.

«АЙНУ НЕГИ» — ТАЙГАЧИЛАРНИНГ ДЎСТИ

Кур ўрмон хўжалигининг ишчилари Охота пиёзи — черемша уруғи тайёрлагани тайгага чиқишди. Узоқ Шарқда биринчи марта шу ёввойи ўсимлик экинга айлантирилмоқчи.

Черемша — «Айну неги» рус сайёҳларига ҳам маълум эди. Илмий экспедицияларнинг қатнашчилари уни яхшилик билан эслашади. Черемша уларни цинга касаллигидан неча бор сақлаб қолган. Узоқ Шарқнинг туб аҳолиси ҳам қадим замонлардан бери шу пиёзни билади.

Ўрмондаги ҳайвонлар черемшанинг шифобахш кучини инстинкт билан сезадилар. Касал итлар тайга ичига қочиб шу пиёзни топиб ейди ва тузалиб қайтади.

«Айну-неги»нинг шифобахш кучи нимада? Шуни айтиш кифояки, у таркибидаги «С» витамини жиҳатидан полиз пиёзи ва саримсоқ пиёзга нисбатан 4—5 баравар устун туради. Унда бошқа хил турли моддалар ҳам бор.

Хабаровск.
(ТАСС).

ОЛИШУВ

ҲОДИСА

Ёзувчи Киплинг китобидаги рикки-тикки-тави мангустасини эсланг. Самарқанднинг қоқ марказида «қоплон» лақабли мушук худди ўша мангустага ўхшаб, ярим метр келадиган иккита заҳарли илонга қарши довюраклик билан жанг қилди. Мушукнинг эгаси пенсионер Георгий Владимирович Шацкий эрталаб уйининг айвонида биринчи илонни умуртқаси ғажилган ҳолда кўрди. Шацкий илонни кўздан кечираркан, унинг терисида мушук тиши ва тирноғизлари янгилигини кўриб, бу «қоплон» панжаларининг иши эканлигига ишонгиси келмади. Шацкий кўмирдек қоп-қора мушукчани қачонлардир кўчадан топиб олиб, мушукнинг туси қоралиги учун шунақа даҳшатли лақаб қўйган эди. Мушук ҳаддан ташқари эркатой ва ювош чиқди.

Лекин Шацкий «қоплон» иккинчи заҳарли илон билан олишаётганини кўргач, ўзи боққан жониворнинг довюраклигига тез орада қаноат ҳосил қилди. Қоплон боғни тўсиб турган кўҳна девор ёнидаги иккинчи илонга кўзи тушгач, унга яшин тезлигида ташланди. Заҳарли илон ҳам жангари экан. Мушукнинг эгаси хавфли рақибни енгишда мушугига кўмак берди.

Заҳарли илонлар шаҳарнинг марказида жойлашган боққа қандоқ қилиб келиб қолди экан, бу қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Г. В. Шацкийга ҳозирча муаммо бўлиб турибди. Шацкийнинг севимли мушуги нега бунчалик довюракликни кўрсатганлигининг сабаби тез орада равшан бўлиб қолди: «қоплон»нинг болалари бор экан. Ҳар бир она сингари «қоплон» ҳам ўз болаларини, айни пайтда уй эгасини ҳам мардона ҳимоя қилган. Чунки уй соҳиби боғда сайр қилиб юрган пайтида чақирилмаган заҳарли меҳмонларга дуч келиб қолиши мумкин эди.

С. ФЕНЮТИН,
ЎзТАГ мухбири.
Самарқанд шаҳри.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 10.10 — Телетеатр. 11.00 — МОСКВА. 22.00 — **Футбол: «ДИНАМО»** (Москва) — «ЗАРЯ». 22.45 — «Вақт». 23.15 — **Телеминиатюралар.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.25 — Мультфильм. 16.35 — «Колокольчик» клуби. 17.05 — Бугун — балиқчилар куни. 17.20 — Учинчи Фарғона кинофестивали якунлари. 18.15 — **Экран ҳандаси** (такрорий кўрсатув). 19.00 — **Футбол: «ПАХТАКОР»** — «СПАРТАК». 20.50 — Ахборот. 21.10 — Ўзбек куйларидан концерт. 22.00 — Яшил бойлигимиз. 22.30 — Реклама. 22.50 — **Алишер Навоий** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ — 8/VII да **Олтин девор.**

КИНО

ҚИШКИ ВИНОДА

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) — НАВОИЙ номли, «КЎКЧА», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (12.00, 13.00, 20.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 20.45), «МОСКВА» (15.00).

Лаутарлар — «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 21.30), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 21.00).

Текумзе — «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (21.00).

Қонун қонунлигича (жуфт соатларда), **Яхши жойлашибсан** (тоқ соатларда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Садоқат (11.00, 14.00), **Испан қизлари Парижда** (17.00, 19.00, 21.00) — ҲАМЗА номли.

Мангу севги — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Зулмат ичра юлдуз — «МОСКВА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ ВИНОДА

Яшасин севги! (2 серия) — КИРОВ номли.

Текумзе — «ФЕСТИВАЛЬ».

Лаутарлар — «ХИВА».

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎРТА ОСИЁ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ ИЛМИЙ-ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ (САИМЭ)

қуйидаги мутахассисликлар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лаборатория раҳбарлари: суғориш ишларини механизациялаш, тензометрик ўлчовлар, пиллачилик ишларини механизациялаш, иқтисодий тадқиқот ва техника хавфсизлиги, суғориладиган ерларда дон етиштириш ишларини механизациялаш, сабзавот ва картошка етиштириш ишларини механизациялаш.

Конкурсда фан докторлари ёки кандидатлари, шунингдек катта ишлаб чиқариш стажига эга бўлган юқори малакали мутахассислар қатнашишлари мумкин.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 702841, Тошкент область, Янгийўл шаҳри, САИМЭ.

ҲАР ҚАЙСИ ТЕЛЕВИЗОР ЎЗИГА ХОС ЯХШИ!
АГАР СИЗ:

— **катта экранли** (диогонали 61 см) **телевизордан кўрсатувларни томоша қилмоқчи;**

— **метрли диапазонда** (келажакда, СКД-1 блоки ўрнатилгач, дециметрли диапазонда) **ишлаб турган ҳар қандай каналдан дидингизга мос келадиган телепрограммани танламоқчи;**

— **ўзингизга ёқиб қолган куйни магнитофонга ёзмоқчи;**

— **атрофингиздагиларга халақит бермай** (наушникни ишлатиб) **опера қўшиқларини тингламоқчи бўлсангиз;**

КАСКАД-203

ЦКРО радиотехника

«КАСКАД-203» ТЕЛЕВИЗОРИ СИЗГА ЖУДА МАЪҚУЛ БЎЛАДИ

«КАСКАД-203» бежирим ва замонавий қилиб жиҳозланган. Унинг ташқи панели ва корпуси қимматбаҳо ёғочдан ишланган бўлиб, лакланган ва силлиқ.

Бироқ... юз марта эшитган ёки ўқигандан бир марта кўрган яхши. «КАСКАД-203»ни эса кўриш қийин эмас, вақт топиб, радио товарлари магазинига кирсангиз кифоя.

Баҳоси 380 сўм.

«ТЕЛЕПРЕССТОРГРЕКЛАМА».

ЎРТА ОСИЁ ПОЛИТЕХНИКУМИ

1973—1974 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича кундузги ўқишга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

1-курсга

(тўлиқсиз ўрта мактаб базасида)

фойдали қазилмалар геологияси, уларни қидириш ва разведка қилиш; рудали ва рудасиз конларни ер остида ишлаш, кон электромеханикаси, металларни кесиб ишлаш, таом тайёрлаш технологияси, савдо ва граждан қурилиши, автомобилларга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш.

3-курсга

(тўлиқ ўрта мактаб базасида)

рудали ва рудасиз конларни ер остида ишлаш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш.

Қабул қилиш қоидалари барча ўрта махсус ўқув юртларидагидек.

Аризалар 1-курсга — 31 июлгача, 3-курсга — 14 августгача қабул қилинади.

«Таом тайёрлаш технологияси», «Товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш» мутахассисликларидан ташқари барча мутахассисликларга фақат йигитлар қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари — 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тожикистон ССР, Ленинобод шаҳри, 30-алоқа бўлими.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ КИБЕРНЕТИКА ИНСТИТУТИ ҲИСОБЛАШ МАРКАЗИ БИЛАН

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лабораториялар мудирлари, катта ва кичик илмий ходимлари — электрон ҳисоблаш машиналари элементлари, математик таъминлаш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини оптимал планлаштириш ва бошқариш;

лабораториялар мудирлари ва кичик илмий ходимлари — оптимал лойиҳалаш, республика автоматлаштирилган бошқариш системасини ишлаш, Ўзбекистон ахборот-ҳисоблаш тармоқлари, қурилишни оптимал планлаштириш ва бошқариш, бошқаришнинг рақам системалари.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Волгоград кўчаси, 26-уй.

ДАРВОЗА ФОРМОВКА МАТЕРИАЛЛАРИ КАРЬЕРИГА

бош механик вазифасида ишлаш учун инженер ёки механик, бош энергетик вазифасида ишлаш учун инженер ёки техник, экскаватор машинистлари

КЕРАК

6 ой мобайнида квартира билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Чимкент область, Сари-Оғоч райони, Дарвоза станцияси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✦ ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

№ — 159. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 01585.